

Jyrki Hautaniemi

KAHDEN MAAN KANSALAISENA

Isokoulutussuunnitelma ja materiaalipaketti Toronton Agricola-seurakuntaan

**Opinnäytetyö
CENTRIA-AMMATTIKORKEAKOULU
Yhteisöpedagogi (AMK), kirkon nuorisotyö
Joulukuu 2019**

TIIVISTELMÄ OPINNÄYTETYÖSTÄ

Centria-ammattikorkeakoulu	Aika Joulukuu 2019	Tekijä/tekijät Jyrki Hautaniemi
Koulutusohjelma Yhteisöpedagogi (AMK), kirkon nuorisotyö		
Työn nimi KAHDEN MAAN KANSALAISENA. Isokoulutus suunnitelma ja materiaalipaketti Toronton Agricolan seurakuntaan.		
Työn ohjaaja TM Emilia Teerikangas	Sivumäärä 31 + 1	
Työelämäohjaaja Pastori Matti Kormano, Toronton Agricolan luterilainen seurakunta		
<p>Opinnäytetyön hankkeistajana oli Toronton Agricolan luterilainen seurakunta. Seurakunnan pastori Matti Kormano esitti, että opinnäytetyönä kehitettäisiin isokoulutus suunnitelma ja materiaalipaketti heidän tarpeisiinsa.</p> <p>Teoriaosio koostuu isostoiminnasta, sen rakenteesta, isosen tehtävistä, ryhmänjohtamisesta, spiritualiteetista, Agricolan seurakunnasta ja isokoulutus suunnitelman perusteista. Liitteenä on isokoulutus suunnitelman mukaan laadittu materiaalipaketti. Materiaalipaketti sisältää yksivuotisen suunnitelman, johon sisältyy kuukausittaisten isostoimintakertojen ohjelmat. Näistä kaksi ovat leirimuotoisia. Isostoimintakerrat jakaantuvat koulutus- ja nuortenilta-osioon. Suunnitelma perustuu vuonna 2016 julkaistuu Isoja Ihmeitä -isostoiminnan linjaukseen.</p>		
Asiasanat Hengellisyys, isostoiminta, nuoret, nuorisotyö, seurakunta, spiritualiteetti.		

ABSTRACT

Centria University of Applied Sciences	Date November 2019	Author Jyrki Hautaniemi
Degree programme Bachelor of Humanities, Community Educator		
Name of thesis AS A CITIZEN OF TWO COUNTRIES. A Training program and material for the young confirmed volunteers in the Agricola Lutheran Church in Toronto		
Instructor ThM Emilia Teerikangas	Pages 31 + 1	
Supervisor Rev. Matti Kormano, Agricola Lutheran Church		
<p>This thesis was commissioned by Agricola Lutheran Church of Toronto. The congregation pastor Matti Kormano suggested that topic of thesis would be a training program and material for the big brothers and sisters for the needs of Agricola Lutheran Church. The Theoretical part of thesis discusses what training of young confirmed volunteers is, is as well as its structure, the task of young confirmed volunteers, group leading, spirituality, Agricola Lutheran Church, training program and material. The material includes a plan for one year including a plans for monthly meetings. Two of these meetings are camps. Monthly meetings are divided into two parts, the training part and the youth meeting part. This plan is based on the booklet Isoja Ihmeitä. Isostoiminnan linjaus 2016.</p>		

<p>Key words Congregation, spirituality, youngsters, young confirmed volunteers, youth work</p>
--

KÄSITTEIDEN MÄÄRITTELY

Spiritualiteetti: Kristillisessä kirkossa spiritualiteetilla tarkoitetaan hengellisen elämän hoitamista sekä hengellistä elämää itsessään. Tieteellisen tutkimuksen kentällä spiritualiteetti on saanut laajemman merkityksen käsittäen elämän ihmettelyn, tuonpuoleiset kokemukset, tarkoituksen etsimisen, itsetuntemuksen, mysteerin tajun, uskon yms. (Tuominen 2005, 38.)

TIIVISTELMÄ
ABSTRACT
KÄSITTEIDEN MÄÄRITTELY
SISÄLLYS

1 JOHDANTO	1
2 KEHITTÄMISTEHTÄVÄT	3
3 AGRICOLAN LUTERILAINEN SEURAKUNTA.....	4
3.1 Ominaispiirteitä Agricolan seurakunnasta	4
3.2 Seurakunnan nuorisotyö	5
4 ISOSTOIMINTA	7
4.1 Tavoitteet	7
4.2 Turvallisuutta, iloa, yhteyttä ja pyhyyttä	8
4.3 Osallisuus	9
4.4 Rakenne	9
4.5 Minkälaisia isosia isostoimintaan	11
4.5.1 Isosen tehtävät	11
4.5.2 Isonen ryhmänjohtajana.....	12
4.5.3 Ryhmän kehitys	12
4.5.4 Roolit ryhmässä.....	13
5 SPIRITUALITEETI JA HENGELLINEN KASVU.....	15
5.1 Hiljaisuus	16
5.2 Rukous	16
5.3 Hengellinen lukeminen.....	17
5.4 Hengellinen tie	18
6 ISOSKOULUTUSSUUNNITELMA.....	22
7 PALAUTE JA ARVIOINTI	26
8 POHDINTA	28
LÄHTEET	31
LIITTEET	

1 JOHDANTO

Valmistellessani keväällä kotona 2018 tulevaa kolmen kuukauden työharjoitteluani Toronton Agricolan seurakunnassa sain mielenkiintoisen ehdotuksen lopputyöni aiheeksi. Agricolan seurakunnan pastori Matti Kormano pyysi minua tekemään heille lopputyönäni isoskoulutus-suunnitelman. Tätä projektia aluksi miettiessäni ajattelin tämän toteuttamiseen tarvittavan ajankäytön olevan minulle mahdoton toteutettavaksi, mikäli haluaisin valmistua joulukuksi 2019. Silti lopputyön aiheena isoskoulutus-suunnitelma sekä ympäristö, johon se tulisi toteuttaa, oli niin mielenkiintoinen, että en saanut rauhaa ajatukselta. Päätin ratkaista aikataululliset ongelmat ja ottaa haasteen vastaan.

Tilaisuutena isoskoulutuksen kehittäminen Toronton suomalaisen seurakuntaan asetti omat mielenkiintoiset haasteensa. Osa nuorista siellä halusi mieluiten kommunikoida englannin kielellä ja osa suomen kielellä. Monikulttuurinen suurkaupunkiympäristö, noin 3 miljoonaa asukasta sekä useiden erilaisten seurakuntien, hengellisten yhteisöjen kirjo teki toimintaympäristöstä aivan erilaisen, kuin mihin olin tottunut kotimaassa. Kanadalaisista yli 60% on kristittyjä. Kristityistä luterilaisia on noin 2% ja katolisia yli 50%. (Canada Guide.) Ympäristönä kuuden miljoonan asukkaan metropolialue tuo omat haasteensa esimerkiksi liikkumisessa paikasta toiseen, niin ajan käytön, rahan kuin turvallisuudenkin suhteen.

Työharjoittelussani Agricolan seurakunnassa selvitin isoskoulutuksen tarpeita laadullisen eli kvalitatiivisen tutkimusmenetelmän keinoin havainnoimalla ympäristöä sekä haastatteleamalla seurakunnan nuortentoiminnassa mukana olleita nuoria sekä heidän vanhempiaan. Seurakunnan nuorteniltoihin osallistui vielä varsin pieni joukko nuoria, joten tarkoituksenmukaisinta oli haastatella jokaista isostoiminnasta kiinnostunutta ja kuulla heidän toiveensa toiminnan suhteen. Tein myös nuorteniltoihin osallistuneille sekä rippikoululaisille pienen kyselyn, jolla selvitin nuorten toiveita isoskoulutuksen järjestämisen tiheydestä ja sopivasta viikontähtästä. Luonnollisesti seurakunnan työntekijöiden toiveet ja mahdollisuudet yritin ottaa huomioon

mahdollisimman tarkasti yhteisissä suunnittelupalavereissa sekä myöhemmin sähköpostitse että puhelinneuvotteluissa. Suomen ja Kanadan välinen aikaero täytyi aina ottaa yhteydenpidossa huomioon.

Isoskoulutusta ei ole aikaisemmin Agricolan seurakunnassa järjestetty, joten tämä on ensimmäinen suunnitelma laatuaan. Kanadan koulujärjestelmä on sen verran erilainen, että vain katolisissa kouluissa tutustutaan Raamattuun. Tästä johtuen Raamatun kertomukset vaikuttivat olevan melko vieraita useimmille nuorille eli lähtötaso tässä suhteessa oli eri, kuin meillä Suomessa. (Just Landed.) Vapaaehtoistyön osuus seurakunnassa on todella iso. Se antaa paljon mahdollisuuksia nuorten ja muiden seurakuntalaisten yhteistyölle. Torontossa yhteistyötä tehdään myös muita kansallisuuksia palvelevien luterilaisten kirkkojen kanssa.

Näistä syistä päätin esitellä opinnäytetyössäni työntilaajan sekä kuvata hieman Agricolan seurakunnan olosuhteita ja toimintaa. Opinnäytetyössä käyn hieman läpi isosen roolia, tehtäviä sekä isosen tärkeyttä roolimallina rippikoulussa. Käsittelen myös sitä, miksi on tärkeää sallia nuoren keskeneräisyys ja etsiminen isostoiminnassa. Lisäksi esittelen ryhmän eri kehitysvaiheita ja ryhmissä esiintyviä rooleja. Koska nuori on myös seurakuntalainen eikä pelkästään isonen, käsittelen tässä työssäni myös spiritualiteettia sekä hengellistä kasvua.

Opinnäytetyöni nimeksi valitsin kahdenmaan kansalaisena. Usein Kanadassa asuvilla suomalaisilla on kaksoiskansalaisuus. Syvällisemmin ajateltuna suomalaiset ovat aina sydämessään suomalaisia, uudesta kansallisuudesta riippumatta. Juuret ovat syvästi Suomessa ja se näkyi selvästi Torontossa. Samalla lailla kristittynä olemme Taivaan kansalaisia syvällä sydämessämme, olipa kansallisuutemme mikä hyvänsä. Se näkyy meistä ulospäin ilman sanojakin (Matt. 5:14). Isostoiminnassa nuoren kasvun tulisi suuntautua kohti aikuiseen kahdenmaan kansalaisuuteen ja sen yli. Suunnitelman pohjana olen käyttänyt Isoja ihmeitä -isostoinnin linjausta vuodelta 2016.

2 KEHITTÄMISTEHTÄVÄT

Sain kehittämistehtäväksi suunnitella isoskoulutussuunnitelman sekä materiaalipaketin Toronton Agricolan luterilaiseen seurakuntaan. Isoskoulutus olisi yksi vuotinen. Koulutuskertoja olisi kerran kuukaudessa syyskuusta kesäkuuhun. Koulutukseen sisältyisi kaksi viikonlopun mittaista leiriä. Suunnitelman lisäksi tavoitteena olisi luoda kirjanen, josta löytyisi valmiit helposti muokattavat suunnitelmat koulutuskertoihin sekä leiriohjelmat.

Haasteena oli saada koulutukseen mukaan isoselle kaikki olennaisimmat asiat, jotka antaisivat taidon suoriutua isosen tehtävistä. Aiheiden valinnassa käytin hyväkseni tutkimusta seurakuntien ensimmäisen vuoden isoskoulutuksen sisällöistä. Agricolan seurakunnassa palvelee monien vapaaehtoisten lisäksi vain kaksi palkattua työntekijää. Heistä toinen on osa-aikainen toimistotyöntekijä ja toinen pastori, joka on ainoa kokoaikainen työntekijä, jonka vastuulle isoskoulutus kuuluu. Koulutuksen täytyy olla siis realistisesti toteutettavissa muiden pastorin tehtävien ohessa.

Yksi isoskoulutuksen tavoitteista on tukea nuorten hengellistä kasvua ja nähdä heidät ennen kaikkea seurakuntalaisina. Nuoria tulee rohkaista elämään kristittyinä Jumalan yhteydessä. Yhteisissä kokoontumisissa nuorten kanssa rukoillaan, lauletaan, muistellaan Jeesuksen opetuksia ja vietetään ehtoollista. Nuoret tarvitsevat sopivasti vastuuta ja tukea kasvullensa sekä mahdollisuuden olla mukana aktiivisina toimijoina seurakunnassa. (Isoja Ihmeitä 2016, 31,36.)

3 AGRICOLAN LUTERILAINEN SEURAKUNTA

Seurakunta on perustettu pastori John Saarisen johdolla 1931. Nykyinen kirkkorakennus valmistui 1969 ja sitä laajennettiin viimeksi 1982. Tiloissa toimii suomalaisen seurakunnan lisäksi ruotsalainen ja virolainen luterilainen seurakunta. Lisäksi tiloissa toimii suomenkielenkoulu sekä lasten päiväkoti. Kirkko sijaitsee rauhallisella asuinalueella lähellä Toronton ydinkeskustaa, erittäin hyvien kulkuyhteyksien varrella. Kirkon tiloissa on helppo järjestää monenlaista toimintaa, kun kirkkotilan lisäksi samassa rakennuksessa on toimistotilat, keittiö, juhlasali ja monia muita yhteisiin kokoontumisiin sopivia tiloja. (Agricola Lutheran Church.)

3.1 Ominaispiirteitä Agricolan seurakunnasta

Seurakunta palvelee pääasiassa Toronton suomalaista yhteisöä, niin englanninkielistä kuin suomenkielistäkin. Silmiinpistävin ero Suomen luterilaisiin seurakuntiin on palkattujen työntekijöiden vähäinen määrä sekä seurakunnan toiminnassa mukana olevien aktiivisten vapaaehtoistyöntekijöiden suuri määrä. Vapaaehtoistyö on tehokkaasti organisoitu, mutta tulevaa isoskoulutusta ei voi kokonaan laskea heidän varaansa. Sen täytyy olla seurakunnan pastorin vastuulla.

Seurakunnan erinomainen musiikkityö toteutetaan vapaaehtoistyöntekijöiden voimin. Kanttorina jumalanpalveluksissa toimii vapaaehtoisia ammattimuusikoita, kuten myös kuorojen vetäjinä. Sieltä löytyvät myös mieskuoro Toronto Finnish Male Singers sekä sekakuoro Vox Finlandiae sekä kanteleryhmä. Lisäksi monenlaista muuta kerhotoimintaa löytyy aikuisille sekä ikäihmisille. Jumalanpalveluksissa vapaaehtoiset jumalanpalvelusryhmät huolehtivat kirkkotilan valmisteluista, osallistuvat jumalanpalveluksissa maallikoille sopiviin palvelustehtäviin sekä valmistavat ja tarjoilevat kirkkokahvit sekä isommissa juhlissa tarjottavat ruoat.

Seurakunta rahoittaa toimintansa itse. Valtio ei rahoita kirkon toimintaa muuten kuin verovähennyksillä, joita voi hakea sen mukaan, mitä kukin on kolehtiin lahjoittanut varoja.

3.2 Seurakunnan nuorisotyö

Suurin syy, miksi nuorisotoimintaa on hyvin vähän tässä seurakunnassa, on luultavasti muuttoliike. 1950-luvulla ja 1960-luvulla Kanadaan saapui suurin muuttoaalto suomalaisia ja viimeinen isompi muuttoaalto Suomesta Kanadaan oli 1970-luvulla. Tämän jälkeen on tullut vain yksittäisiä perheitä. Suomalaiset asuvat nykyisin melko hajallaan ympäri Toronton metropolialuetta, joten kaikki suomalaiset eivät käy enää Agricolan seurakunnassa. He käyvät luultavasti omassa lähikirkossaan tai sitten heillä on heikko seurakuntayhteys tai ei yhteyttä ollenkaan. Nuorisotoiminnan saatavuuden kannalta ajateltuna nämä pitkät matkat kirkkoon on syytä ottaa toiminnassa huomioon.

Nuoria silti on ja he osallistuvat seurakunnan nuorteniltoihin, kunhan niitä vain järjestetään. Pääosin suomalaistaustaiset nuoret, jotka ovat syntyneet Kanadassa puhuvat vain englantia. He usein kyllä ymmärtävät suomea, mutta ovat arkoja puhumaan suomen kieltä. Toinen ryhmä ovat ne nuoret, jotka ovat muuttaneet Suomesta Kanadaan. He puhuvat yleensä hyvin kumpaakin kieltä, suomea ja englantia. Näistä tapaamistani nuorista muutamat olivat vielä hieman arkoja puhumaan englantia ja he toivoivat minun käyttävän nuortenillassa suomen kieltä.

Seurakunnan nuorisotyö on pyörinyt viime vuosina paljolti suomesta tulevien yhteisöpedagogien varassa, seurakunnan pastorin ja vapaaehtoisten avustamana. Toimintaa on ollut aina kolmen kuukauden jaksoissa, alkaen aina uudelleen seuraavan harjoittelijan saavuttua seurakuntaan.

Seurakunta ei ole toiminnassaan niin lokeroitunut omiin aloihinsa kuin meillä Suomessa. Voisin hyvin kuvitella, että seurakunnan nuoret on helpompi saada mukaan yhdessä aikuisten kanssa tapahtuvaan yhteiseen tekemiseen ja olemiseen. Tällaisen luontevan yhteisen tekemisen kautta nuorten on helpompi löytää oman paikkansa seurakunnassa ja nuoret sitoutuisivat paremmin seurakuntaan. Tällä hetkellä isosten mukana tuleva nuorisokulttuuri puuttuu tästä seurakunnasta.

4 ISOSTOIMINTA

Suomessa rippikoulu on todellinen menestystarina. Vuodesta toiseen noin 85% ikäluokasta käy rippikoulun. Isosten vaikutus tähän onnistumiseen on kiistaton. Ainutlaatuinen isokoulutusjärjestelmä on tehnyt rippikoulusta nuorisokulttuuria, jossa isosten ansiosta on seurakuntiin syntynyt erilaisia rippikouluperinteitä. Isosten matkassa rippileireille päätyvät edellisten vuosien suosikkiasiat. Isosilta työntekijä saa arvokasta tietoa, mitkä ovat nuorten mielestä arvokkaita ja säilyttämisen arvoisia asioita. Lisäksi rippikoululaisen on helpompaa samaistua vain vuoden tai pari vanhempaan isoseen. (Köykkä 2014, 39-42.)

4.1 Tavoitteet

Isostoiminnan yhtenä tavoitteena on tietenkin antaa nuorelle tarvittavat taidot isosena toimimiseen, mutta sitäkin tärkeämpää on sitouttaa nuori seurakuntaan. Isokoulutuksen sijasta voisi puhua enemmän isostoiminnasta, jonka avulla nuori löytäisi oman paikkansa seurakunnasta ja saisi tukea hengelliselle kasvulleen. Isosille teoriaa tärkeämpää on yhdessä tekeminen, oleminen ja kokeminen. Kumpaakin tarvitaan koulutusta ja osallistumista seurakunta elämään. (Peitso, Perkiö, Poropudas ja Nieminen 2017, 10-13.)

Isostoiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon seurakunnan omat resurssit ja mahdollisuudet tuottaa monipuolista isostoimintaa. Yhdessä tekemisellä työrajat ylittäen saadaan aikaan toimintaa, joka lisää yhteisöllisyyttä koko seurakunnassa, eikä nuorisotyö jää pelkäksi omaksi saarekkeekseen seurakunnassa. Isostoimintaan tulisi kuulua koulutuksen lisäksi myös erilaisia, eri pituisia seurakunnassa järjestettäviä projekteja yhdessä henkilökunnan ja vapaaehtoisten seurakuntalaisten kanssa. Nämä sitouttaisivat isosia paremmin seurakunnan toimintaan, ja samalla he huomaamattaan tekemisen kautta oppivat monia isoselle tär-

keitä asioita. Isosten seurakunta identiteetti vahvistuu ja isokset ymmärtävät edustavansa seurakuntaa rippikoulussa. Tällä tavoin isokset tutustuvat myös paremmin muihin seurakuntalaisiin sekä oppivat ymmärtämään maailmaa laajemmin. (Peitso, ym. 2017, 10-13.)

Ennen kaikkea isostoiminnan tähtäyspisteessä tulisi olla aikuiseen seurakuntalaisuuteen kasvaminen, uskon vahvistaminen Kolmiyhteiseen Jumalaan sekä antaa eväitä kristittyinä elämiin. Isoskoulutus on loppujen lopuksi lyhyt aika nuoren elämässä. On suuri menetys, jos isosen seurakuntayhteys katkeaa isostoiminnan loputtua. Tämän takia seurakunnan toimintaan mukaan tuleva nuori on syytä nähdä ensisijaisesti nuorena seurakuntalaisena, ei vain isosena tai kerhonohjaajana. Nuori tarvitsee seurakuntalaisena tukea kasvulleen, sopivasti vastuuta sekä aktiivista toimintaa. (Isoja ihmeitä 2016, 31.)

4.2 Turvallisuutta, iloa, yhteyttä ja pyhyttä

Aivan kuten rippikoulussa, myös isostoiminnassa nuoren täytyy tuntea olonsa turvalliseksi kaikilla tasoilla, niin fyysisellä kuin tunne-elämän tasolla ja myös henkisellä, hengellisellä, seksuaalisella sekä sosiaalisella tasolla. Yksilöä ja hänen rajojansa tulee kunnioittaa. Työntekijän näkökulmasta turvallisuus merkitsee valtaa ja vastuuta puuttua väärinkäytöksiin. Seurakunta on paikka, jossa nuori saa olla ja tulla juuri sellaisena kuin hän on. Nuori saa kasvaa armon ilmapiirissä, jossa häntä suojellaan, kunnioitetaan ja rakastetaan. Seksuaalinen koskemattomuus ja henkilökohtaiset rajat ovat itsestään selviä asioita toiminnassa ja juridisesti työntekijää sitovia. Myös puhetapa, jolla aihetta käsitellään, tulee olla kunnioittavaa. Kiusaaminen sekä syrjintä pitää kitkeä saman tien toiminnasta pois. Hengellinen turvallisuus on paljolti sitä, että pidetään kaikkia ihmisiä samanarvoisina armon kerjäläisinä kuin itse on. Toinen ei ole toisiansa parempi, ei pyhempi, ei syntisempi tai uskovaisempi. Nuorta uskoa ei saa yrittää puristaa uskonnollisesti samaan muottiin tai alkaa hengellisesti mestaroimaan heidän elämäänsä. (Isoja Ihmeitä 2016, 19-20.)

Nykyisin isokset osallistuvat enemmän seurakunnan hengelliseen elämään kuin aiemmin. Tänä päivänä vaikuttaisi siltä, että nuoret kaipaavat hengellisessä elämässään yhteyttä toisiin ja että he haluavat kokea iloa. Valtaosa isosista kokee seurakunnan jumalanpalvelukset myönteisesti. Saarnat kiinnostavat, ja turvallinen ja mukava ilmapiiri, laulaminen sekä yhteisöllisyys puhuttelevat heitä. Nuoret innostuvat ja kokevat jumalanpalvelukset omakseen päästessään itse leireillä suunnittelemaan niitä. (Isoja Ihmeitä 2016, 36.)

4.3 Osallisuus

Vahvistamalla nuorten osallisuutta isostoiminnassa tuetaan heidän kasvuaan omaehtoisiksi ja toimeliaiksi seurakuntalaisiksi. Ottamalla nuoret mukaan suunnittelemaan ja toteuttamaan itse heidän osaamistasonsa mukaisia tehtäviä vahvistetaan nuorten osallisuutta seurakunnassa. Annetaan heille mahdollisuus vaikuttamiseen sekä sopivasti vastuuta käytännön toimimisessa. Tärkein asia osallisuudessa on saada nuori tuntemaan yhteenkuuluvuutta, että on oma kotiseurakunta, johon saa tulla. Nuorille osallisuus on myös sitä, että he itse saavat määrittellä toiveensa, tarpeensa sekä omat roolinsa. Toisaalta osallisuus on yhdessä olemista ja vastaanottamista ilman sen erityisempiä tavoitteita. (Isoja Ihmeitä 2016, 21-22.)

4.4 Rakenne

Isostoiminnan rakenne voidaan jakaa karkeasti neljään eri toteutustapaan. Näitä malleja ovat iltakoulumalli, moduulimalli, lyhyiden intensiivikurssien malli sekä nuortenilta malli. Niitä käytetään usein erilaisina yhdistelminä. Useimmiten leirit sekä retket kuuluvat kaiken mallisiin ratkaisuihin mukaan. (Isoja Ihmeitä 2016, 42.)

Iltakoulumallissa kokoonnutaan eri teemojen pariin säännöllisesti viikoittain. Teemoja käsitellään monipuolisin keinoin ja hartauselämä on osa kokoontumiskertaa. Tämä on yleisin käy-

tetty malli isostoiminnassa. Mallin vahvuutena ovat säännölliset viikoittaiset kokoontumiskerrat, jolloin nuorten ei tarvitse muistaa muuta kuin viikonpäivä ja aika, milloin isoskoulutus alkaa. Ongelmaksi tässä mallissa muodostuu helposti se, että isostoiminta jää omaksi saarekkeeseen seurakunnassa. (Porkka 2005, 95-96; Isoja Ihmeitä 2016, 42.)

Moduulimalli rakentuu yhteisistä kokoontumisista, joihin sisältyy muun toiminnan sekä yhdessä olemisen lisäksi hartauselämää. On vapaasti valittavia projekteja ja tapahtumia liittyen seurakunnan toimintaan, esimerkiksi diakoniaan, varhaisnuorisotyöhön tai jumalanpalvelusten toteuttamiseen. Tätä mallia käytetään toiseksi eniten. Mallin vahvuus on sen muokattavuus ja ongelmana taas nähdään sen irrallisuus. (Porkka 2005, 96; Isoja Ihmeitä 2016, 42.)

Lyhyiden intensiivikurssien mallissa kokoontumiset ovat pitkiä viikonlopun mittaisia. Kokoontumiset voidaan toteuttaa myös leirimuotoisina. Etätehtäviä voidaan myös käyttää tässä mallissa. Tämä malli soveltuu erityisesti järjestöjen ja pienten seurakuntien isostoimintaan. Heikkoutena tässä mallissa on selkeästi säännöllisen kokoontumisen puute sekä sosiaalisen kanssakäymisen vähäisyys. Vähän alle viidennes seurakunnista käyttää tätä mallia. (Porkka 2005, 96; Isoja Ihmeitä 2016, 42.)

Nuorteniltamallissa isostoiminta on osana seurakunnan nuorteniltaa. Isostoiminnan ja nuortenillan raja on häilyvä. Hartauselämä kuuluu tietenkin osana malliin. Nuortenilloissa on erikäisiä nuoria kokoavia ryhmiä, joissa keskustellaan heille tärkeistä aiheista. Malli nähdään tavoittelemisen arvoiseksi ja ihanteelliseksi isostoiminnan toteutustavaksi. Haasteeksi muodostuu useiden ohjaajien tarve sekä toiminnan vaatimat suuret toimitilat. (Porkka 2005, 96-97; Isoja Ihmeitä 2016, 43.)

4.5 Minkälaisia isosia isostoimintaan

Rippikouluun saapuu monenlaisia nuoria erityistaitoineen, kiinnostuksen kohteineen ja lahjoineen. Seurakunta koostuu erilaisista ihmisistä. Isostoimintaan tarvitaan myös erilaisia nuoria. Tarvitaan lahjakkaita nuoria, jotka antavat osaamisensa seurakunnan käyttöön, jotka sopivat erityisen hyvin esikuviksi rippikoululaisille. He herättävät isosjoukossa luottamusta ja arvostusta. Kaikki isokset eivät silti voi olla tehtävistään erinomaisesti suoriutuvia. Vaarana on että, rippikoululaisten silmissä kaikki isokset alkavat näyttämään erinomaisen osaavilta ja fiksuilta persoonilta, mihin he itse eivät mielestään ehkä koskaan kykene. Siksi on myös hyvä, että isosten joukosta löytyy niitäkin, jotka eivät aina selviydy tehtävistään kuin juuri ja juuri rimaa hipoen. Keskenäisyydessään tällaiset isokset toimivat silti elävänä todisteena, että seurakunnassa eletään Jumalan armon alla. Rippikoululaisten on helpompi lähteä mukaan isostoimintaan, koska tilaa näyttää olevan hieman vajavaisemmille, tavallisille isosille. Kaikki kelpaavat isoseksi ja jokainen on tarpeeksi hyvä. Kaikki, mitä tarvitaan, saadaan matkan varrella. (Köykkä 2014, 47-49; Peitso ym. 2017, 12-13.)

4.5.1 Isosen tehtävät

Rippikoulussa ja leireillä yleisimmät isosen käytännön tehtävät ovat iltaohjelmien ja hartauksien suunnittelu ja toteutus, vapaa-ajan toiminnan ohjaaminen, rippikoulun ja leirien käytännön askareet, ryhmätyöskentely, tiimityö, esiintyminen ja sääntöjen valvonta. Näihin useimmat isoskoulutukset antavat hyvät valmiudet. Aivan yhtä hyviä valmiuksia isoskoulutukset eivät anna sielunhoitoon, soittamiseen ja laulamiseen, jumalanpalveluksen toteuttamiseen, opetustilainten avustamiseen tai hiljaisuuden valvontaan. Usein isokset ohjaavat rippikouluissa keskustelu- ja raamatturyhmiä. Tähän heille pitää koulutuksen aikana antaa valmiuksia. (Isoja Ihmeitä 2016, 45-46; Porkka 2005, 89-91.)

4.5.2 Isonen ryhmänjohtajana

Isonen on myös ryhmänjohtaja, joka ohjaa ryhmäänsä eri tehtävissä, kisoissa ja opiskelussa. Hän osaa toimia kuuntelijana, pitää yllä keskustelua sekä erityisesti raamatturyhmissä tuoda erilaisia näkökulmia esiin. Isonen osaa toimia myös kannustajana, kun rippikoululainen tarvitsee rohkaisua tai kannustusta yli vaikeiden tilanteiden. Isonen on ohjaajan luottohenkilö, joka suorittaa annetut tehtävät luotettavasti ja sovitulla tavalla. Isonen toimii rippikoulussa innostajana luoden omalla esimerkillään ympärilleen innostavan ilmapiirin. Esimerkkinä hän toimii, kun hän osaa näyttää rippikoululaiselle, mistä on kysymys, koska tuntee rippikoulun tavat ja tietää, mitä tehdään. Joukkuepelaajana isonen osa pelaajatiimiä, joka pelaa ohjaajien kanssa samaan suuntaan. Isonen on kristityn nuoren malli. Hänen oma uskonsa mutta myös epäilyksensä tulevat näkyviin uskon kysymysten pohdinnassa. (Peitso ym. 2017, 37.)

4.5.3 Ryhmän kehitys

Pienryhmiin jako voidaan rippikoulussa suorittaa sattumanvaraisesti tai harkiten. Ohjaajat voivat hajottaa valmiit kaveriryhmät. Tavoitteena voi olla tasapuoliset ja toimivat ryhmät. Tämä vaikuttaa suuresti ryhmän dynamiikkaan, ryhmäytymiseen ja kaverisuhteiden syntymiseen. Näistä ryhmistä isokset saavat omansa huolehdittavakseen. (Peitso ym. 2017, 165.)

Pienryhmällä on rippikoulussa kaarensa, joka paljolti määrittää sen, miten ryhmä toimii, ja kuinka turvalliseksi sen jäsenet kokevat olonsa. Ryhmän kehitysvaihe määrittelee myös sen, millaisia tehtäviä ja minkälaista ohjelmaa ryhmälle voidaan suunnitella. Uusi ryhmä aloittaa tutustumisvaiheella. Ensin opetellaan ryhmän jäsenten nimet. Samalla tehdään havaintoja ryhmäläisten persoonasta, mieltymyksistä sekä muista ominaisuuksista. Jäsentymisvaiheessa etsitään oma paikka ryhmässä sekä tarkkaillaan, minkälaisia ryhmän muut jäsenet ovat. Ryhmän jäsenet valitsevat erilaisia rooleja. Tässä vaiheessa ryhmän omat toimintatavat ja säännöt

alkavat muotoutua. Kolmantena tulee keskinäisen kehumisen vaihe. Tässä vaiheessa näyttää siltä, ettei ristiriitoja jäsenten kesken ole tai ainakaan niitä ei vielä tuoda esille.

Toiminnan ja työskentelyn vaihe tulee neljäntenä. Tässä vaiheessa alkaa määrätietoisempi työskentely, jolloin pyritään saavuttamaan annettu päämäärä. Ryhmä pyrkii suorittamaan heille annetun tehtävän. Seuraavana on kuohuntavaihe. Ryhmäturvallisuus on kasvanut. Uskalletaan haastaa toisia sekä esittää eriäviä mielipiteitä. Ristiriidat uskalletaan tuoda myös esiin. Kuudentena on sitoutumisen vaihe. Ryhmäläiset sitoutuvat ja kiintyvät ryhmäänsä entistä enemmän. Tätä seuraa luopumisen vaihe. Rippikoulu lähenee loppuaan ja on pienen surutyönaika, koska ryhmä purkautuu tehtyään sille asetetun tehtävänsä loppuun. Tässä vaiheessa otetaan ryhmäkuvia ja ehkä vaihdetaan yhteystietoja. Viimeisenä vaiheena on ryhmän lopetus. (Peitso ym. 2017, 165-166.)

4.5.4 Roolit ryhmässä

Hyvin toimivaan ryhmään tarvitaan mukaan erilaisia nuoria, jotka täydentävät erilaisilla rooleillaan ryhmäänsä. Roolit syntyvät nuoren ominaisuuksien, mutta myös ryhmän odotusten ja tarpeiden perusteella. Ryhmässä voi olla useammalla jäsenellä sama rooli tai nuorella saattaa olla eri ryhmässä toisenlaisia rooleja. Tällaisia erilaisia ryhmässä esiintyviä rooleja ovat esimerkiksi innostaja, vastuunkantaja, jarru, puhuja, tarkkailija ja pelle. Rooleja on useampia ja kaikki roolit eivät esiinny kaikissa ryhmässä. (Mannerheimin lastensuojeluliitto; Peitso 2017, 166-167.)

Roolit ovat ryhmän toimivuuden ja tehokkuuden kannalta olennaisia. Jonkun täytyy ryhmässä ottaa vetovastuu, toisen taas huolehtia käytännön järjestelyistä. Yleensä ryhmän hupiveikko huolehtii päivän piristyksestä. Ryhmän innostaja tartuttaa innostustaan ryhmän muihin jäseniin ja rohkaisijan avulla mennään vaikeuksien läpi. (Mannerheimin lastensuojeluliitto; Peitso 2017, 166-167.)

Joskus ryhmässä omaksutut roolit haittaavat ryhmän toimintaa. Ryhmässä omaksuttu tai oletettu rooli ei ole mieluinen. Ryhmän jäsenen valitsemassa roolissa voi olla ristiriita. Ryhmän jäsenet odottavat häneltä aikaisempien kokemusten pohjalta erilaista roolia kuin minkä hän on itse itselleen valinnut. Ongelmia ryhmän toimivuuden kannalta aiheuttaa usein myös ryhmän hupiveikko. Hän voi ohjata huumorillaan ryhmän työskentelyä sivuraiteille. Puhujan roolin valinnut saattaa aiheuttaa ryhmän toimivuudelle ongelmia olemalla koko ajan äänessä. Hiljaiset ja näkymättömät ryhmänjäsenet vetäytyvät helposti syrjään ryhmän toiminnasta, vaikka heillä saattaisi olla paljonkin annettavaa ryhmällensä. (Mannerheimin lastensuojeluliitto; Peitso 2017, 166-167.)

5 SPIRITUALITEETI JA HENGELLINEN KASVU

Kristillisessä kirkossa spiritualiteetilla tarkoitetaan hengellisen elämän hoitamista sekä hengellistä elämää itsessään. Tieteellisen tutkimuksen kentällä spiritualiteetti on saanut laajemman merkityksen käsittäen elämän ihmettelyn, tuonpuoleiset kokemukset, tarkoituksen etsimisen, itsetuntemuksen, mysteerin tajun, uskon yms. Omaleimainen piirre tälle tulkinnalle on ihmisen sisäisen maailman vahva korostaminen. (Tuominen 2005, 38.)

Nuoren spiritualiteetin kunnioittaminen vaatii työntekijältä oman hengellisen elämän hoitamista ja ymmärtämistä. Nuori ei useinkaan osaa sanoittaa hänelle tärkeitä asioita tai ajatuksiinsa elämästä tai miten hän oikeasti suhtautuu hengellisen elämän asioihin. Aikuisen ja nuoren tapa toimia ja työskennellä ovat erilaisia. Nuori uskaltaa aidosti ihmetellä sekä kyseenalaistaa asioita tuoden joskus sen voimakkaasti ilmi. Aitoa kyselyä ja ihmettelyä ei pidä ohittaa välinpitämättömästi suhtautuen, vaan osoittaa siihen kiinnostusta. Yhdessä ihmettely ja oman vajavaisuuden ja keskeneräisyyden tunnustaminen tekee työntekijästä helpommin lähestyttävän. (Tuominen 2005, 38.)

Nuoren hengellisen elämän kasvua tulee tukea antamalla tilaa etsimiselle, kyselylle ja elämän salaisuuden ja monimuotoisuuden ihmettelyle. Jokaisella nuorella on oikeus kuulla evankeliumi ylösnousseesta Kristuksesta sekä Pyhän Hengen toiminnasta. Nuoria tulee ohjata seurakunnan yhteyteen kirkon aarteiden luo, ehtoolliselle, jumalanpalvelukseen sekä rukoukseen. Työkalut ovat jo valmiiksi keksitty, ja ne saa ottaa käyttöön. Hengellisen elämän hoitamiseksi jumalanpalvelukset, raamatunluku ja rukous ovat ensiarvoisen tärkeitä. (Tuominen 2005, 39-41.)

Edelleenkin nuoret kaipaavat vastauksia perimmäisiin kysymyksiin. Onko Jumala olemassa, ja jos on niin, miksi hän sallii kärsimyksen? Mikä on elämän tarkoitus? Mitä tapahtuu kuoleman jälkeen? Hyvin suurella todennäköisyydellä nuori ihmettelijä lannistuu, mikäli saa aina

kysymyksiinsä vastauksen ”emme voi tietää tai ymmärtää”. Nuori tarvitsee kasvuunsa hengellistä ohjausta, opastusta sekä opettamista. Hengellisenä ohjaajana voi työntekijän toimenkuvana olla matkakumppanina opastaen tai näyttäen oikeaa suuntaan. (Tuominen 2005, 39-41.)

5.1 Hiljaisuus

Edellytys hiljaisuudelle lähtee niinkin yksinkertaisesta asiasta, kuin ajan hallitsemisesta niin, etteivät kello tai tekemiset häiritse keskittymistä. Hiljaisuus voi aluksi tuntua hämmentävältä, kun ajatukset vain laukkaavat päässä. Tässä hiljaisuudessa ajatukset kohdistetaan Jumalan läsnäoloon. Hiljaisuus ei silti ole aina äänien poissaoloa vaan Pyhän läsnäoloa. Hiljaisuudessa alkaa usein sydämen puhe Jumalan kanssa. (Wikström 1998, 191-201.)

5.2 Rukous

Ihmiselle on luonnollista etsiä Jumalaa rukouksessa, kun hän kaipaa lohdutusta, rauhaa, rohkeutta tai tarkoitusta elämäänsä. Syvimmässä rukouksessa ihminen ei kuitenkaan etsi näitä Jumalan lahjoja vaan Jumalan läheisyyttä. Silti kumpikaan rukous ei ole toistansa vähempi arvoisempi. Rukoilla voi missä vain, eikä asennollakaan ole merkitystä, mutta rukous on molemminpuoliseen kunnioitukseen perustuva kohtaaminen, joka tapahtuu sydämen ja rakkauten tasolla. (Wikström 1998, 211-215.)

Monenlaisille rukouksille on hyvä antaa tilaa nuorten kanssa toimiessa, niin vapaalle rukoukselle kuin valmiillekin rukoukselle. Valmiiksi muotoiltuja rukouksia voi käyttää tilanteissa, joissa ei löydä omia sanoja. Monet virret ja psalmit ovat rukouksia, jotka tarjoavat sanoja hädän keskelle, kiitokseen ja ylistykseen. Nuori ei välttämättä osaa aina sanoittaa rukoustansa. Rukous voi olla hiljaista syvällä sydämessä tapahtuvaa tai ääneen lausuttua yhteistä tai yksityistä

rukousta. Se voi olla säännöllistä, kuten iltarukous tai spontaania hetkessä syntynyttä rukousta. Yksinkertainen rukous on usein paras. Esimerkiksi kristikunnan käytetyin rukous on: ”Herra Jeesus Kristus, Jumalan Poika, armahda minua syntistä.” Myös ulkoa opeteltuihin rukouksiin on helppo kaikkien yhtyä, kuten Isä meidän -rukoukseen. (Tuominen 2005, 42-43.)

Vapaassa rukouksessa sisimmästä nousee kiitoksen aiheet, rukouspyynnöt ja toiveet. Lyhyet rukoushuokaukset ovat usein sellaista sydämen kääntymistä Jumalan puoleen, jota ei rukoilija osaa välttämättä sanoittaa. Valmiit rukoukset vaihtelevat yksinkertaisista lauseista, virsien sanoituksiin tai liturgisiin rukouksiin. (Wikström 1998, 217.)

5.3 Hengellinen lukeminen

Nuoria kannattaa innostaa säännölliseen Raamatun lukemiseen. Sieltä löytyy koko elämän kirjo samoine kysymyksineen, joita tänäänkin pohditaan nuorten kanssa. Raamatun henkilöt ovat eläneet samanlaisissa epäilyissä, itkuissa ja iloissa, etsimisessä ja löytämisessä kuin mekin. Raamatun teksteistä nuoret voivat löytää samaistumisen kohteita, rohkaisua, toivoa, lohdutusta ja näkökulmia elämänsä taite kohtiin. Ennen kaikkea sieltä voi löytää armollisen ja rakastavan Jumalan. (Tuominen 2005, 44-47.)

Lähtökohtana hengelliselle lukemiselle on, että Kristus on ihmiselle todellinen Jumala, joka puhuttelee häntä sanassaan. Henkilökohtainen hengellinen lukeminen vie ihmisen lähelle Kristusta. Tällainen hidas lukeminen vaikuttaa sydämen sekä tunteiden tasolla ja johtaa rukoukseen. Lukijalla on usko, että Jumala toimii sanansa kautta. Kyse ei ole teoreettisesta uuden asian oppimisesta tai oivalluksesta, vaan sen kuulemisesta ja vastaanottamisesta, mistä Jumala tahtoo puhua lukijalle juuri siinä elämäntilanteessa. Lukemisen muuttuessa sen mietiskelyksi, miten luettua voi soveltaa käytäntöön omassa elämässä, kirjan voi huoletta laskea kädestä. (Wikström 1998, 204, 210.)

Hengellisen lukutavan lisäksi korostetaan myös älyllistä tieteellistä lukutapaa. Tämä saattaa toisinaan nousta esteeksi hengelliselle lukutavalle. Tieteellinen lukutapa voi avata rikkaamman tavan ymmärtää Raamatun tekstejä, mutta silti se liikkuu vain ihmisen älyn ja tiedon tasolla. Tiedon lisääntyessä usein myös tietämättömyyden tunne kasvaa ja tekee nöyräksi. (Wikström 1998, 207.)

5.4 Hengellinen tie

Kristityn hengellistä elämää ja elämää yleensäkin on mielekästä kuvata matkana. Varhaiset kristityt kutsuivat itseään tien kulkijoiksi ja puhuuhun Jeesuskin itsestään tienä. Ajatus matkasta tuo mieleen keskeneräiset kulkijat, joissa rakkautena vaikuttava usko tekee heissä työtään kasvattaen heitä yhä enemmän Kristuksen kaltaisuuteen. Kaikilla on sama suunta, sama päämäärä ja sama tie Jumalan johdatukseen luottaen. Tien kulkija voi olla vasta tien alussa tai jo pitkäänkin matkaa tehnyt. Hengellinen kasvu ei ole pelkästään iästä kiinni. Nuorikin voi olla jo pitkään kulkenut tällä tiellä. Matka alkaa kasteesta ja jatkuu läpi elämän yhdessä toisten tien kulkijoiden kanssa yhteisessä rukouksessa, messussa ja kutsumuksessa. (Holopainen 2006, 119-120.)

Tälle tielle on hahmoteltu eri vaiheita, joiden läpi kristityt, jotka ovat tietoisesti päättäneet seurata Jeesusta, kulkevat. Nämä hengellisten kokemusten eri vaiheet voivat esiintyä eri järjestyksessä tai limittäin, mutta ovat toisinaan selkeästi erotettavissa toisistaan. Työntekijän on hyvä tietää, missä mennään nuoren uskovan kanssa, että voi olla tukena nuorelle. Owe Wikström (1998) kirjassaan *Häikäisevä pimeys* on hahmotellut 7 eri vaihetta hengelliselle tielle. Näitä ovat kaipaus, esimaku, parannus, armo, yö, valo ja vaellus.

Tie alkaa kaipauksesta. Ihminen kohtaa heikompia tai voimakkaampia levottomuuden kausia tuntien ulkopuolisuuden ja eksyneisyyden tunteita. Perinteen mukaan kaipuun, haikean ilon

ja syyllisyyden tunteet sisimmässä ovat Jumalan työtä, jolla Hän etsii ja vetää ihmistä puoleensa. Nämä kokemukset eivät ole ollenkaan riippuvaisia siitä, onko ollut elämässään kosketuksissa kirkkoon tai Raamattuun. Ihminen voi kätkeä tämän kaipauksensa omistautumalla työlleen, lapsilleen, harrastuksilleen tai opinnoilleen. Tämä heikko kaipaus tulee usein esille elämän kriisien kohdatessa. Mikäli ihminen alkaa lukemaan ja soveltamaan Raamatun tekstejä itseensä, hän huomaa Jumalan, joka on kiehtova, ja jolla on rakastavat Kristuksen kasvon piirteet. Tällöin tehdään usein ratkaisu lähteä seuraamaan Jeesusta. (Wikström 1998, 247, 256-268.)

Hengellisten isien ja äitien mukaan Jumala johdattaa ihmistä eteenpäin esimaun vaiheeseen. Ihminen alkaa lukemaan Raamattua aktiivisesti ja rukoillen, etsien vastauksia Kristukselta. Ihminen on saanut sisäisen varmuuden Jumalan olemassa olost. Esimaun aika on voimakkaiden tunteiden aikaa. Voimakkaat tunnekokemukset voivat kiinnittää uskon enemmän hengellisiin kokemuksiin kuin Jumalan armoon ja lupauksiin. (Wikström 1998, 248, 269-276.)

Tämän jälkeen Kristuksen yhteydessä elävä ihminen viedään parannuksen vaiheeseen. Tässä vaiheessa ollaan usein erittäin aktiivisesti mukana seurakunnan toiminnassa ja hengellisten asioiden äärellä. Yritetään parantaa itseä, muita, kirkkoa ja yhteiskuntaa. Raamattua lukemalla paljastuu yhä enemmän Jumalan pyhyys ja ehdottomat vaatimukset, jotka halutaan täyttää. Tämän vaiheen alussa tuntuu siltä, että ihminen edistyy vauhdilla uskossa ja menee kohta muista ohi hurskaudessa. Moraalia ja lakia pidetään kristinuskon keskeisenä sisältönä ja haetaan Jumalan hyväksyntää omien tekojen kautta. Tätä kestää yleensä siihen asti, kunnes huomataan itsensä parantelemisen olevan täysin mahdotonta. (Wikström 1998, 249, 277-285.)

Ihminen tiedostaa sisimmässään, ettei kykene täyttämään Jumalan rakkauden ehdotonta vaatimusta. Jumalanpelko astuu ensimmäistä kertaa esiin. Ihminen kääntää katseensa itseensä ja kohtaa oman pahuutensa. Hän kokee syyllisyyttä, häpeää ja oikeastaan itsensä täysin syntiseksi ihmiseksi, joka on kyvytön ja haluton tekemään hyvää. Hengellisen perinteen mukaan tätä vaihetta ei voi koskaan hypätä yli. Kristillinen usko on konkreettista ja aiheuttaa muutoksia elämäntapaan. (Wikström 1998, 278-282.)

Nöyrytynyt ihminen johdatetaan tilanteeseen, jossa pitää vastaanottaa lahja. Hän alkaa pikkuhiljaa ymmärtämään, mitä armo on. Jeesuksen risti ja kuolema hänen puolestansa tulee tärkeäksi. Armosta pelastuminen jää ainoaksi vaihtoehdoksi. Hämmästys on suuri, kun kaikesta huolimatta täydellinen anteeksiantamus koskeekin itseä. Mitään ei tarvitse Jumalalta enää yrittää piilotella. Jumala tuntee ihmisen läpikotaisin ja näkee hänet ikään kuin Kristuksen veren läpi täydellisenä. Pelastuminen yksin armosta, uskon kautta, Kristuksen tähden, on silloin totta omalla kohdalla ihan ilmaiseksi, lahjana. (Wikström 1998, 244-316.)

Enää ihminen ei yritä parannella itseään. Hän kyllä murehtii vikojaan ja tunnustaa syntisyytensä, mutta ei vähättele tai selittele vikojaan. Hän ei syytä muita vioistaan, vaan haluaisi päästä niistä eroon. Usko omaan hyvyyteen on loppunut, mutta tilalle on tullut uskona vaikuttava rakkaus. Armon kirkastuessa Jeesuksen persoona kiinnostaa enemmän kuin uskonto ja perimmäiset kysymykset. Uskon varmuus nousee siitä lupauksesta, että Kristus on kuollut hänen tähtensä. Tämän takia ihminen on Jumalalle kelpaava, syyttömäksi julistettu. Tässä vanhurskaudessa ei ole kyse mistään, mitä ihminen on itsessään. Katse on käännetty kokonaan Jeesukseen, pois ihmisestä itsestään. (Wikström 1998, 286-297.)

Seuraava vaihe on yö, jossa ihmistä johdatetaan hengelliseen köyhyyteen. Se tuntuu siltä, kuin Jumala vaikenisi ja vetäytyisi pois. Tuntuu kuin rukoukset kimpoaisivat taivaasta takaisin. Saarnat, laulut ja Raamattu eivät puhuttele. Tunnekokemukset ovat otettu pois. Tämä vaihe kiinnittää uskon Jumalan sanan lupauksiin. Hengellisiä kokemuksia tulee ja menee, mutta niihin ei voi kukaan koskaan uskoansa pysyväälle perustalle rakentaa. (Wikström 1998, 298-306.)

Pimeyden keskeltä alkaa sarastamaan valo. Joillekin tämä vaihe tulee huomaamatta, kun taas toisille se voi olla voimakkaampi kokemus. Elämä on tyynen luottavaista tässä maailmassa, mutta samalla ihminen kokee kuuluvansa muualle kuin tähän maailmaan. On siis kahden maan kansalainen. Iankaikkinen elämä on jo alkanut tässä todellisuudessa. Hengellinen elämä on tavallista elämää. (Wikström 1998, 307-311.)

Tämän jälkeen tulee vielä vaeltamisen vaihe, jolloin ihminen elää Ylösnouseen seurassa. Tämän vaiheeseen kuuluu luja luottamus Jumalan läsnäoloon sekä siihen, että Jumala pitää omistansa huolen nyt ja aina. Olosuhteiden vaihtelut elämässä eivät horjuta tätä luottamusta. (Wikström 1998, 312-316.)

6 ISOSKOULUTUSSUUNNITELMA

Työn tilaaja pyysi minua laatimaan yksivuotisen isoskoulutussuunnitelman. Suunnitelma on laatujaan ensimmäinen Toronton Agricolan luterilaisessa seurakunnassa. Isoskoulutussuunnitelma on starttipaketti isostoimintaan, jota voi tarpeen mukaan muokata toiminnan edetessä. Seurakunnan pastorina työskentelevän työelämäohjaajani Matti Kormanon kanssa kävin läpi, kuinka tiheään isostoimintaa kyetään järjestämään tällä hetkellä. Ainoana kokoaikaisena työntekijänä toiminta jää hänen vastuullensa kaiken muun työn lomassa, joten isostoiminnan täytyy olla realistisesti toteutettavissa.

Ollessani Torontossa järjestin seurakunnan nuortenilloissa sekä rippikoulussa mukana olleille nuorille pienen haastattelun isostoiminnan järjestämisestä. Nuoret itse toivoivat, että toimintaa olisi kerran kuussa ja suurimmalle osalle heistä mieluisin päivä oli sunnuntai. Tämä oli myös työntekijän toive. Isoskoulutuskerran voi aloittaa helposti messulla, koska se on samana päivänä. Jokaiseen isoskoulutuskertaan sitä ei kuitenkaan kannata sisällyttää. Mielestäni messuun osallistumisen tulee jättää isosen itsensä päätettäväksi.

Vuoden kestävä isostoiminta alkaa syyskuussa ja loppuu kesäkuussa koulujen lukukauden kierron mukaan. Siihen kuuluu 10 kuukausittaista kokoontumiskertaa, joista kaksi on viikonlopun mittaisia leirejä. Leirit sijoittuvat marras- ja helmikuulle.

Aiheiden valinnassa käytin hyväkseni tutkimusta seurakuntien isoskoulutuksesta. Siinä tutkittiin, minkälaisia aiheita seurakuntien isoskoulutuksessa käytiin läpi ensimmäisenä vuotena (Porkka 2005, 99.) Lisäksi käytin apuna sisällön valintaan 2017 julkaistua Ihme Isonen kirjaa. Valitsemani aiheet hyväksytin työelämäohjaajallani.

Kokoontumiskertojen aiheiksi valikoituivat aloitustilaisuus, paikkani seurakuntalaisena, jumalanpalvelus, Raamattu, iltahartaus, kuka minä olen, Jeesuksen vuorisaarna, ryhmänohjaus,

leikin ohjaus, iltaohjelma, sydämeni puhetta Jumalalle, kristittynä arjessa, minä isosena ja lähetystyö. Isostoiminta loppuisi seurakunnan yhteiseen lähetystapahtumaan. Lähetystapahtuma suunniteltaisiin viimeisellä lähetystyö-kokoontumiskerralla. Tapahtuma järjestettäisiin seuraavan viikon sunnuntaina. Messun jälkeen olisi lähetysjalkapallotapahtuma, jossa tarjotaisiin ensin lähetyslounas, ja sen jälkeen olisi jalkapallopeli. Näillä kerättäisiin varoja lähetystyöhön. Isostoiminnan kauden päätös olisi iloinen ja hauska seurakunnan yhteinen tapahtuma.

Ensimmäisen leirin aiheyyppäänä olisi jumalanpalvelus, Raamattu, iltahartauden valmistelu ja pitäminen. Leirillä isokset aloittaisivat iltahartauden suunnittelun ja toteuttamisen, joko yksin tai parityöskentelynä. Leirin jälkeen isokset huolehtisivat iltahartauksista myös jatkossa jokaisella kokoontumiskerralla. Toisen leirin aiheina olisi iltaohjelman suunnittelu, leikkien ohjaus, leikkien tarkoitus sekä ryhmänohjaus. Isokset valmistelisivat ja toteuttaisivat leirillä iltaohjelman sekä jatkossa nuorteniltaosiossa pientä iltaohjelmaa kukin vuorollaan. Leirit päättyisivät oman seurakunnan messuun, jonka suunnitteluun ja toteuttamiseen isokset osallistuvat.

Kokoontumiskerta alkaisi noin tunnin tai puolentoista mittaisella koulutuksella isosille ja jatkuisi nuortenilta tyyppisenä toimintana. Nuorteniltaosioon saisivat tulla nekin nuoret, jotka eivät halua osallistua isostoimintaan. Koulutusosioon kuuluisi laulua, leikkiä, keskustelua, opetusta, rukousta sekä hartaus, jonka voi halutessa siirtää nuorteniltaosioon. Musiikki ja leikki olisivat omalla painollaan mukana jokaisella koulutuskerralla.

Nuorteniltaosio olisi kestoltaan noin puolistatoista tunnista pariin tuntiin. Siihen kuuluisi yhteistä ruoanlaittoa, ateriointia ja vapaata yhdessäoloa. Paikallisessa rippikoulussa nuoret valmistavat itse päivällisensä, joten nuortenillassa ruoanlaitto olisi luonnollisella paikalla. Ajattelinkin myös, että tekemisen lomassa avautuu usein mahdollisuus hyviin keskusteluihin ja nuoret voi kohdata. Yhteinen ruokailu lisää yhteisöllisyyttä ja nuorille oma yhteisö on tärkeä. Varhaiset kristitytkin kokoontuivat yhteisille rakkauden aterioille. Paavali piti ateriyhteyttä kristittyjen kesken erittäin tärkeänä (Gal. 2:11-13).

Nuorteiltaan saapuisi joka kerta vierailija seurakunnan vapaaehtoistoiminnasta. Hän kertoisi hieman toiminnasta ja houkuttelisi nuoria mukaan vapaaehtoistyöhön yhdessä muiden seurakuntalaisten kanssa, joko viikoittaiseen toimintaan tai yksittäisiin projekteihin. Tämä vierailija olisi sitten nuoria vastaanottamassa ja opastamassa, kun he saapuvat sovitusti esimerkiksi kuorotoimintaan, talkoisiin, jumalanpalvelusryhmiin tai erilaisiin tempauksiin. Tarkoituksena olisi saada nuoret sitoutumaan seurakuntaan sekä kasvattaa heidän identiteettiään kristittyinä toiminnan kautta. Samalla nuorten osallistumiskerrat seurakunnan toimintaan lisääntyvät ilman, että isostoiminnan ohjaajan työpanosta tarvitsee kasvattaa.

Laatimani suunnitelma pohjautuu Isoja ihmeitä-isostoiminnan linjaukseen 2016. Näkökulmana on ensisijaisesti nuori seurakuntalaisena, ei ainoastaan isosena tai kerhonoahjaajana. Suunnitelman tavoitteena on luontevasti toiminnan kautta kasvattaa nuoren identiteettiä kristittyinä ja sitouttaa häntä seurakuntaan. Tämä toivottavasti auttaisi nuorta löytämään oman paikkansa seurakunnassa, joka säilyisi isosen kasvaessa kohti aikuisuutta.

Nuoret kaipaavat yhteisöllisyyttä ja oma nuortenyhteisö on heille tärkeä. Suunnitelman tarkoituksena on rakentaa nuorisotoiminta siten, ettei se jäisi omaksi saarekkeekseen, vaan että se olisi yhteydessä seurakunnan muun toiminnan kanssa. Näin nuoret tutustuisivat muihin seurakuntalasiin ja työntekijöihin ja oppisivat toimimaan heidän kanssaan. Nuoret kokisivat osallisuutta ja yhteyttä koko seurakuntaan. Heidät kohdattaisiin seurakunnan toiminnassa, eikä se jäisi vain yhden työntekijän varaan.

Hengellisen elämän hoitaminen on kaikille kristityille tärkeää, eikä vähiten isosille. Teoriaosassa esille tuomani tie eri vaiheiseen kristityn hengellisen elämän kuvauksena ei jokaisen kohdalla tietenkään mene juuri noin. Se antaa kuitenkin kuvan siitä, että hengellistä kasvua tapahtuu ihmisessä ja usein kristityt ovat eri kohdalla matkaa tekemässä. Hengellinen kasvu ei ole jonkinlainen staattinen tila vaihtuen iän mukana seuraavaan vaiheeseen. Nuo kuvatut vaiheet antavat parhaimmillaan mahdollisuuden ymmärtää omaa hengellisen elämän matkaa

sekä myös nuoren uskovan kysymyksiä matkan varrella. Hengellisenä ohjaajan toimiminen onnistuu vain, jos itsekin on kulkenut kyseistä tietä.

Tässä suunnitelmassa on tarkoitus luoda nuorille tilaa Pyhän kohtaamiselle sekä auttaa nuoria käyttämään valmiita työkaluja oman hengellisen elämän hoitamiseksi. Jospa messusta tulisi nuorelle se paikka, jossa voi levähtää ja saada evästä matkalle. Heistä kasvaisi isoskoulutuksen käyneitä seurakuntaan sitoutuneita kristittyjä, jotka tuntevat kuuluvansa omaan yhteisöönsä.

Suunnitelmaan kuuluu myös materiaalipaketti. Materiaalipaketin tarkoitus on helpottaa isostoiminnan ohjaajan työtä. Materiaali toimii parhaiten lähtökohtana, jota voi matkanvarrella kehittää omalle toiminnalle sopivaksi. Siinä on ohjelma vuoden jokaiselle kokoontumiskerralle. Kokoontumiskerran aihe on hyvä vaihtaa silloin esimerkiksi, kun jokin ajankohtainen asia puhuttaa nuoria, eikä pitää itsepäisesti suunnitelman aiheesta kiinni. Seuraavana vuotena toivottavasti vanhat isoskoulutusosallistujat ovat mukana ja silloin on hyvä tilaisuus suunnitelman päivitykselle.

7 PALAUTE JA ARVIOINTI

Haastattelin Torontossa ollessani nuortentapahtumissa ja rippikoulussa mukana olleita nuoria sekä heidän vanhempiaan. Nuorilla oli monia harrastuksia, jotka veivät koulutoiminnan lisäksi paljon aikaa. Myös heidän vanhempansa olivat aktiivisesti mukana monessa toiminnassa. Kerran kuussa viikonloppuisin järjestettävä isostoiminta oli heille kaikille sopiva. Tähän ryhmään oli valikoitunut selvästi se aktiivisin ryhmä, joka yleensä on mukana monessa muusakin toiminnassa. Mielestäni kerran kuukaudessa järjestettävä isostoiminta sopii tällaiselle ryhmälle, jossa on nuoria, joilla on paljon ohjattua ohjelmaa viikon aikana, tai paljon aikaa vaativa harrastus.

Torontossa rippikoulu ei ole aivan niin merkityksellinen nuorille tai heidän vanhemmilleen kuin se on Suomessa. Nuorten harrastuksista nousevat vaatimukset ajavat usein rippikoulukokoontumisien ohi. Rippikouluun ei ole vielä rakentunut nuorisokulttuuria. Tämä alkava isoskoulutus toivottavasti toimii sysäyksenä muutokseen.

Koko materiaalia en ole päässyt vielä kokeilemaan käytännössä. Tänä syksynä Agricolan seurakunnassa ei aloitettu isoskoulutusta osanottajapulan vuoksi. Ajattelisin itse, että tämä isoskoulutussuunnitelma vaatisi ainakin parin vuoden testauksen, ennen kuin siitä voidaan tehdä johtopäätöksiä. Mielenkiintoisia kysymyksiä selvitettäväksi olisivat: Kuinka moni isostoiminnassa mukana ollut nuori on isosuuden jälkeen mukana seurakunnan toiminnassa? Onko messusta tullut näille nuorille merkityksellinen hengellisen elämän hoitamisen kannalta? Onko heidän oma nuoren kristityn identiteetti vahvistunut?

Muutamia materiaalipaketin isostoimintakertoja on kokeiltu Sodankylän seurakunnan isoskoulutuksessa. Ne ovat toimineet ainakin osallistujien ja seurakunnan nuorisotyöohjaajien

mielestä hyvin. Materiaalipaketista olen saanut muutamia kommentteja, joista tärkein mielestäni oli, että tämän materiaalin avulla pystyy vapaaehtoistyöntekijäkin ohjaamaan isoskoulutusta. Työntilaaja kiitteli pakettia erinomaiseksi ja juuri heille sopivaksi.

Materiaalipaketista saa helposti käsityksen vuoden ohjelmasta. Olen mielestäni onnistunut riittävän selkeiden ohjelmien ja ohjeiden rakentamisessa isostoimintakertojen ohjaukseen. Materiaali istuu hyvin isoskoulutussuunnitelmaan. Toisaalta sisällön osalta löytyy varmasti vielä parantamisen varaa. Opetukseen olen usein merkinnyt ranskalaisilla viivoilla ehdotelmiani aiheen käsittelyyn. Hartauksiin olen laittanut vain Raamatun kohtia valmistelun avuksi. Mielestäni opetuksen ja hartauden rakentaminen liian valmiiksi voi estää persoonallisen käsitteilytavan ja keskustelut, jotka voivat ajautua yllättävään suuntaan.

Suunnitelman toteuttamisessa on haasteensa ja heikot kohtansa. Se vaatii isostoiminnan näkemistä koko seurakunnan yhteisenä toimintana. Seurakunta-aktiivien täytyy tuntea olevansa mukana tärkeässä työssä nuorten kanssa. Heidän työpanoksensa ja suhtautuminen nuoriin on avainasemassa nuorten seurakuntaan sitouttamisessa. Nuoret eivät missään tapauksessa saa tuntua häiriö- tai uhkatekijöinä seurakunnan toiminnassa. Toiminnan onnistuessa nuoren identiteetti kristittyinä vahvistuu ja rippileirillä hän ymmärtää edustavansa seurakuntalaista. Epäonnistuessa isostoiminta ja nuorisotyö saattavat jäädä omaksi saarekkeekseen seurakunnan toiminnassa.

Isoskoulutussuunnitelman kokonaisuuteen olen itse aika tyytyväinen. Nuorten osallistuminen toimintaan ja suunnitteluun lisääntyvät koulutuksen edistymisen myötä. He pääsevät jo koulutuksen aikana suunnittelemaan ja toteuttamaan hartauksia, iltaohjelmia sekä jumalanpalvelusta. Seurakunnan vapaaehtoistoiminta tuo oman rikkaan lisänsä nuorten osallisuuteen. Varsinkin loppujuhla on mielestäni toteuttamisen arvoinen. Se antaa mahdollisuuden osallistua seurakunnan toimintaan myös niille nuorille, jotka eivät isostoiminnasta niin välitä. Mikä olisi sen parempi kaudenpäättös isostoiminnalle kuin koko seurakunnan yhteinen juhla messusta lähetyslounaalle ja hauskan pitoon lähetysjalkapallopeleihin.

8 POHDINTA

Opinnäytetyöprojektini alkoi keväällä 2018 suunnitellessani lähtöä kolmen kuukauden työharjoitteluun Torontoon. Toronton Agricolan seurakunta oli opinnäytetyöni hankkeistaja. Kolmen kuukauden työharjoitteluni aikana sain tutustua suomalaisen seurakunnan toimintaan monikulttuurisessa metropoliympäristössä. Keräsin tietoa opinnäytetyötäni varten havainnoimalla ja haastattelemalla. Suomeen saavuttuani aloin valmistella työtäni seuraavana syksynä, kun olin saanut muut opintoni hoidettua. Olen saanut upean tilaisuuden valmistella tätä työtäni kahdella eri mantereella.

Työni tavoitteena oli suunnitella isoskoulutussuunnitelma ja siihen sopiva materiaalipaketti Agricolan seurakunnan tarpeisiin. Työn teki mielenkiintoiseksi Torontossa havaitsemani erilaiset olosuhteet verrattuna Suomeen. Paikalliset olosuhteet täytyi ottaa suunnitelmassa, materiaalissa sekä teoriaosassa huomioon. Seurakunnassa ei ollut kuin kaksi palkattua työntekijää, joista toinen oli osa-aikainen. Vapaaehtoisten työpanos seurakunnan toiminnassa oli huomattavan suuri. Isostoiminnan vaatiman työmäärän tulisi olla sillä tasolla, että seurakunta pystyy siitä yhden kokoaikaisen työntekijän ja vapaaehtoistyöntekijöiden voimin suoriutumaan. Isostoimintaa tulee kyetä hoitamaan pitkäjänteisesti useiden vuosien ajan. Mielestäni suunnitelmassani isostoiminnan vaatima työmäärä on olosuhteisiin nähden realistisella tasolla.

Kytkin suunnitelmassani luontevalla tavalla isostoiminnan seurakunnan yhteiseen toimintaan mukaan. Nuorille rakennetaan siltaa isostoiminnan nuorteniltaosiossa vierailevien seurakunta-aktiivien kautta oman seurakunnan vapaaehtoistoimintaan. Nuortenillan vierailijat kutsuvat nuoria mukaan toimintaan ja toimivat itse siltana nuorten seurakuntaan sitouttamisessa. Nuorille ei järjestetä omia messuja, vaan he osallistuvat seurakunnan yhteisiin messuihin leirien lopuksi. He pääsevät itse palvelemaan suunnittelemaansa messuun. Tietenkin heillä on

mahdollisuus osallistua omasta vapaasta halusta muulloinkin messuun, koska isostoimintakerrat ovat sunnuntaisin.

Isosten mukana tulevan nuorisokulttuurin puuttumisen rippikoulusta otin huomioon isoskoulutusosion tehtävissä. Esimerkiksi sellainen tehtävän anto isoskoulutettaville, että muistele rippikoulustasi jokin mieleesi jäänyt tilanne isosen toiminnasta, olisi kummallinen. Teoriaa osaa rakentaessani hylkäsin teoriaosasta ne asiat, jotka liittyvät vain Suomessa järjestettäviin rippikouluihin. En esimerkiksi pitänyt oleellisena käydä ensimmäisenä läpi erilaisia raamatuntulkinta tapoja nuorille, jotka eivät koulussakaan käsittele Raamattua ollenkaan.

Isoskoulutuksen aihe valinta tuntui aluksi hankalalta, mutta opinnäytetyön teoriaosan valmistelu selkeytti aiheiden valintaa. Käytin aihevalinnassa hyväkseni Ihme Isonen -kirjasta sekä 2005 vuonna julkaistua tutkimusta seurakunnissa käytettävistä isoskoulutuksen aiheista. Aiheen valinnassa yksi näkökulmani oli tukea nuoren kasvua kristityksi ja tietenkin antaa valmiudet suoriutua isosen tehtävistä.

Materiaalipaketin rakensin yksityiskohtaisesti isoskoulutussuunnitelman mukaiseksi. Sisällysluettelosta saa selkeän kuvan isostoimintavuoden kulusta. Isoskoulutusosioissa on selkeästi etenevä ohjelma jokaiselle kerralle ja valmiit ehdotelmat leikeistä, lauluista, keskusteluista, hartauksien raamatunpaikoista sekä monisteet isoskoulutettaville eri teemoista. Lisäksi sivun alalaidasta löytyy apua isostoimintakertojen valmisteluun. Opetukset ja hartaudet ovat helppo suunnitella oman näköisiksi.

Ennen isostoiminnan aloittamista täytyy suunniteltu toimintatapa markkinoida seurakunnan eri toimintojen vapaaehtoisille vastuunkantajille. Heitä tulee hieman valmistaa kohtaamaan nuoria, että nuoret tuntevat olevansa tervetulleita ja pääsevät mukaan yhteiseen turvalliseen toimintaan. Vapaaehtoistyöntekijät tarvitsevat myös rohkaisua ja tukea, että heidät saadaan sitoutumaan isostoimintaan. On varmistettava myös, etteivät vapaaehtoistyöntekijät kuormitu liikaa toiminnassa ja että he toimivat mielellään nuorten kanssa.

Vaikka nuoret ottavat mielellään vastuuta, heidän kanssaan toimiessa on syytä aina varmistaa, että he tulevat paikalle sovittuna ajankohtana ja selviävät annetuista tehtävistä. Tiedotusta nuorten suuntaa ei voi ikinään liikaa korostaa ja vieläpä oikea-aikaista tiedottamista.

Suunnitelmaan on jätetty myös tyhjää tilaa nuorten kohtaamiseen. Nuorten kanssa voi avautua hyviä keskusteluita. Ohjaajana voi joutua toimimaan sielunhoitajana sekä myös hengellisenä ohjaajana. Tämän vuoksi käsittelin teoriassa myös hengellistä tietä. Nuorelle kristitylle olisi hyvä löytyä seurakunnasta hengellinen isä tai äiti.

Toiminnan kehittyessä suunnitelmaa on helppo muokata toiminnan tarpeisiin. Ensimmäisen vuoden jälkeen tulee varmasti eteen tilanne, jossa täytyy miettiä vanhoille isosille sopivia tehtäviä samalla, kun uusia kouluttaa. Vanhoista isosista saa hyviä apukouluttajia ja näin heillä on mahdollisuus olla mukana seurakunnan nuorisotoiminnassa.

Aikataulullisesti projekti sujui yhtä poikkeusta lukuun ottamatta hyvin. Projekti kesti noin 1,5 vuotta ja sen osasin ennakoida hyvin. Toimintasuunnitelman esitys, paikallisiin olosuhteisiin perehtyminen, isosryhmän perustaminen sekä opinnäytetyön valmistuminen sujuivat aikataulussa. Isoskoulutussuunnitelman ja materiaalin valmistaminen lykkääntyi kevästä seuraavaan syksyyn. Onneksi aikataulu ei ollut liian kireä, joten muutokset eivät haitanneet projektin valmistumista ajallaan.

Projektin palaverien sisältöön jäi minulla kehittämisen varaa. Tietenkin, kun ensimmäistä kertaa tein tällaista projektia, minulla ei ollut aluksi aivan selvää konkreettista kuvaa kaikista asioista, joita tuli matkanvarrella eteen. Itse en ole käynyt nuorena isoskoulutusta, joten sen käymisestä minulla ei ole omakohtaista kokemusta. Olen ollut viime vuosina tutustumassa muutamissa isoskoulutuskerroissa omassa seurakunnassa, mutta isoskoulutuksen kokonaisuudesta minulla ei ollut projektiin lähtiessäni selkeää kuvaa. Tässä projektissa opin hahmottamaan isoskoulutussuunnitelmaa kokonaisuudesta käsin sekä huomioimaan seurakunnan vahvuudet, joita kannattaa isostoiminnassa hyödyntää.

LÄHTEET

- Agricola Lutheran Church. 2019. Brief history of the Agricola congregation. Www-dokumentti. Saatavissa: <http://agricola.ca/about-us/> Viitattu: 23.10.2019.
- Canada Guide. 2019. Religion in Canada. Www-dokumentti. Saatavissa: <https://thecanadaguide.com/culture/religion/> Viitattu: 21.10.2019.
- Holopainen, J. 2006. Hengellinen matka ja pastoraalipsykologia. Teoksessa H. Kotila (toim.) Hengellisen ohjauksen kirja. Helsinki: Kirjapaja, 114-131.
- Isoja ihmeitä – Isostoiminnan linjaus 2016. Helsinki: Kirkkohallitus. Saatavissa. [http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/3E41B03C248D8EB9C2257F96003C12CB/\\$FILE/Isoja_ihmeita_2016.pdf](http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/3E41B03C248D8EB9C2257F96003C12CB/$FILE/Isoja_ihmeita_2016.pdf). Viitattu 21.10.2019.
- Just Landed. 2019. Public schools. Www-dokumentti. Saatavissa: <https://www.justlanded.com/english/Canada/Canada-Guide/Education/Public-Schools> Viitattu: 21.10.2019.
- Mannerheimin lastensuojeluliitto. Roolit ryhmässä. Www-dokumentti. Saatavissa: <https://www.mll.fi/tehtavat/roolit-ryhmassa-erilaiset-ryhmailmiot/>. Viitattu: 8.11.2019.
- Peitso, J., Perkiö, T., Poropudas, S. & Nieminen, T. 2017. Ihme isonen. Isostoiminnan kirja. Helsinki: Lasten Keskus ja Kirjapaja Oy.
- Porkka, J. 2005. Isostoiminnan rikkaus – leirityön tarpeista nuorisokulttuuriksi. Teoksessa T. Paananen & H. Tuominen (toim.) Nuorisotyön käsikirja. Helsinki: Kirjapaja Oy, 82-108.
- Raamattu. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkolliskokouksen vuonna 1992 käyttöön ottama suomennos.
- Tuominen, H. 2005. Elän ja hengitän – nuoren spiritualiteetti. Teoksessa T. Paananen & H. Tuominen (toim.) Nuorisotyön käsikirja. Helsinki: Kirjapaja Oy, 82-108.
- Wikström, O. 1998. Häikäisevä Pimeys. Näkökulmia hengelliseen ohjaukseen. 2., Painos. Helsinki: Kirjapaja.

KAHDEN MAAN KANSALAISENA

LIITE 1/33

Isokoulutussuunnitelemän
materiaalipaketti
Toronton Agricolan suomalaisen
seurakuntaan

Isoskoulutuksen materiaalipaketti

Materiaalipaketti on laadittu yksivuotisen isostoiminnan toteutukseen, Toronton Agricolan luterilaiselle seurakunnalle. Ohjelma sisältää kymmenen kuukausittaista isostoimintakertaa, joista kaksi ovat leirimuotoisia.

Käyttäjälle.

Materiaalista löydät jokaiselle isostoimintakerralle ehdotuksen ohjelmaksi sekä valmiit monisteet ja ehdotukset leiriohjelmiksi. Kokoontumiskerrat koostuvat isoskoulutusosioista ja nuorisoihtaosiosta, johon voivat osallistua myös ne nuoret, jotka eivät halua olla isoskoulutuksessa mukana.

Toimintakerran ohjelmasivu on kolmiosainen. Vasemmalla puolella on kyseisen kerran ohjelma ja oikealla puolella leikkien ja tehtävien ohjeet. Alhaalta sinisestä laatikosta löydät apua valmistautumiseen. Lauluissa käyttämälläni NSV-lyhenteellä tarkoitan Nuoren seurakunnan veisukirjaa 2015.

Suunnittelun pohjana olen käyttänyt ”Isoja ihmeitä isostoiminnan linjausta 2016”. Sen päätavoitteena on vahvistaa nuoren uskoa kolmiyhteiseen Jumalaan ja varustaa häntä elämään kristittyinä.

Toivon, että tämä kirjanen on sinulle avuksi isostoiminnan aloittamisessa.

Kahden maan kansalaisena

Kannen kuvassa näkyvät Suomen ja Kanadan liput. Siinä näkyy myös risti ja sormenjälki. Liput päällekkäin kuvastavat kaksoiskansalaisuutta. Risti ja sormenjälki taas sitä, kun Jeesus Kristus on saanut koskettaa sydämiämme. Silloin meidän jokaisen sisimpään on syttynyt Taivaan kansalaisessa vaikuttava valo, joka ei voi olla piilossa. Sillä ei ole merkitystä, mikä lippu päällimmäisenä on.

Risti loistaa kaiken sen läpi. (Matt 5:14)

Materiaalipaketin lähdemateriaali:
Peitso, Perkiö, Poropudas & Nieminen (2017) Ihme Isonen. Isostoiminnan kirja
Paananen & Tuominen (2002) Aarre. Isoskouluttajan opas
Pruuki (2009) Usko, Toivo & Lempi. Materiaalia nuorisotyöhön
Hahtela & Myllykoski (2006) Raamatun maailmaa valloittamassa

Koonnut Jyrki Hautaniemi

SISÄLLYSLUETTELO

JOHDANTO		2
SYYSKUU	Aloitus	5
LOKAKUU	Minun paikkani seurakunnassa	6
MARRASKUU	Leiriohjelma	7
	Jumalanpalvelus	8
	Raamattu	9
	Kolmen ässä menetelmä -moniste	10
	Illtahartaus	11
	Illtahartaus -moniste 1/2	12
	Illtahartaus -moniste 2/2	13
JOULUKUU	Kuka minä olen?	14
	Kuka minä olen -moniste	15
TAMMIKUU	Jeesus	16
	Vuorisaarna -moniste	17
	Raamatun kohtia Jeesuksesta -moniste	18
HELMIKUU	Leiriohjelma	19
	Ryhmänohjaus	20
	Roolikortit -moniste	21
	Ryhmänohjaus -moniste	22
	Leikin ohjaus	23
	Leikinohjaajan muistilista -moniste	24
	Iltaohjelma	25
	Iltaohjelma -moniste	26
MAALISKUU	Sydämeni puhetta Jumalalle	27
	Sydämeni puhetta Jumalalle -moniste	28
HUHTIKUU	Kristittynä arjessa	29
	Kristittynä arjessa -moniste	30
TOUKOKUU	Minä isosena	31
	Raamatun paikkoja sinulle -moniste	32
KESÄKUU	Lähetystyö	33

Aloitus

ISOSKOULUTUS (2-3h)

ALOITUS:

- Tervetuloa
- **Laulu:** Turhaan ette tänne tulleet (NSV 26)

LÄMMITTELY JA MOTIVOINTI:

- **Lattiakuvat:**
- **Laulu:** Tilkkutäkki (NSV 12)

- INFOA ISOSTOIMINNASTA

Kerrotaan lyhyesti:

- Mikä on isonen?
- Mitä isoskoulutus pitää sisällään?
- Mitä se antaa?
- Miksi kannattaa lähteä koulutukseen?
- Ilmoittautumislomake/lista.
- Perustetaan oma WhatsApp-ryhmä.
(Käytetään tiedottamiseen)

- **Laulu:** Häneltä (NSV 75)
- **Leikki:** Vanhat verhot.
- **Sisaruspiiri + Herran siunaus me-muodossa**

NUORTENILTA:

Vohvelin paistoa.

Yhteistä ateriointia.

Vapaata yhdessäoloa.

Lattiakuvat:

Istutaan ringissä. Pyydä osallistujia valitsemaan mielestään lattialta yhden kuvakortin, joka liittyy jotenkin heidän kesänsä tahtumiin ja muistoihin. Anna osallistujille muutama minuutti aikaa rauhassa valita haluamansa kuvan. Pyydä osallistujia kertomaan nimensä, omasta kesästä kuvan avulla sekä jokin mukava muisto omasta rippikoulusta.

Vanhat verhot:

Osallistujat ottavat neliömäisen verhon (noin 2-3 metriä x 2-3 metriä) reunasta kummallakin kädellä kiinni niin, että jokaisella sivulla on yhtä paljon leikkijöitä. Verhossa on keskellä 4 reikää (tennisballon kokoista). Kun verho on ilmassa ja levitetty taiseksi, leikin ohjaaja pudottaa ensin yhden pallon verholle. Osallistujien tehtävänä on pitää pallo liikkeessä, mutta pudota se ei saa lattialle. Leikin jatkuessa, leikinjohtaja voi pudottaa toisen pallon mukaan. Leikkiä voi myös varioida siten, että pallot pitää saada tietystä reiästä putoamaan lattialle. Lopuksi voi olla neljä palloa leikissä yhtä aikaa.

Sisaruspiiri:

Mennään piiriin seisomaan, hiljennytään ja otetaan toisia käsistä kiinni niin, että omat kädet ovat ristissä vasen käsi päällimmäisenä. Lausutaan yhdessä Herran siunaus me-muodossa, jonka jälkeen pyörähdetään käsien alitse piiristä pois.

Nuortenilta:

Nuoret paistavat itse vohvelit. Nuortenilta on avoin niillekin nuorille, jotka eivät halua osallistua isostoimintaan. Nuoria voi pyytää kutsumaan kavereitansa mukaan seuraavaksi kerraksi. Lopuksi on hyvä kiittää jokaista nuorta mukavasta seurasta ja kutsua ja kertoa, koska seuraavan kerran kokoonnutaan.

Valmistelu ja tarvikkeet: Valmista vohvelitaikina ja vatkaa kermavaahto. Lisäksi tarvittavat vohvelirautoja, mansikkahilloa ja juotavaa. Leikkeihin tarvittavat vanhan verhon tai lakanan. Leikkaa se neliömäiseksi ja leikkaa 4 tennisballon kokoista reikää siihen noin 30 cm keskustasta. Lisäksi tarvittavat 4 tennisballon sekä kuvakortteja 20-30 kpl (voidaan leikata kuvia vanhoista lehdistä, jos ei valmiita kuvakortteja ole käytössä). Ilmoittautumislomake/lista sekä kirjoituslupa ja 1 kynä.

Valmisteletilat.

Minun paikkani seurakunnassa

ISOSKOULUTUS (1-1,5 h)

ALOITUS:

1. Tervetuloa + info
2. **Laulu:** Tuhat tarinaa (NSV 79)

LÄMMITTELY JA MOTIVOINTI:

- **Leikki:** Ryhmiin jako.
- **Keskustelua:**
Minkälaisiin ryhmiin kuulutaan?
- **Laulu:** Turvapaikka (NSV 103)
- **Leikki:** Valitse itsellesi kaveri/kaverit.
- **Keskustelua:**
Minkälainen ryhmä tekee olosi turvalliseksi?
Mikä merkitys ryhmän hyväksymisellä on sinulle?
Minkälaisia hankaluuksia voi tiiviissä ryhmässä oleminen aiheuttaa?
Miten ryhmässä tehdään päätökset, jotka koskevat kaikkia?
- **Askartelu:** Jaetaan jokaiselle omat isostoiminta kansiot tuunattavaksi.
- **Laulu:** Kirkossa (NSV 28)

OPETUS: Seurakunta on.

HARTAAUS:

- **Laulu:** Särkyneiden majatalo (NSV 18)
- **Hartaus**

NUORTENILTA (1-1,5h)

- Pizzan paisto.
- Yhteinen ateria.
- Vapaata yhdessäoloa.
- Vierailija seurakunnan vapaaehtoistoiminnasta.

Ryhmiin jako:

Kaikki osallistujat liikkuvat keskellä lattiaa, kunnes leikin ohjaaja pyytää osallistujia jakaantumaan ryhmiin:

- Kengän koon mukaan.
- Pikkurillin koon mukaan.
- Asuinpaikan mukaan.
- Sisarusten määrän mukaan.
- Napojen lukumäärän mukaan.

Valitse itsellesi kaveri/kaverit:

Mennään ryhmiin:

- Keiden kanssa lähtisit vaeltamaan?
- Keiden kanssa lähtisit jätskille?
- Keiden kanssa lähtisit jääkiekkomatsiin?
- Keiden kanssa selvitäisit vaikeat koulu tehtävät?
- Keiden kanssa lähtisit autiolle saarelle?
- Kenet pyytäisit avuksi vaikeissa tilanteissa?

Seurakunta on:

- Kristinuskon levittämistä.
- Jokainen kirkon jäsen muodostaa seurakunnan.
- Auttamista (diakonia).
- Rinnalla kulkemista eri elämäntilanteissa.
- Musiikkia.
- Messuja, toimituksia eri tilaisuuksia.
- Reissuja.
- Leirejä.

LÖYDÄ OMA PAIKKASI SEURAKUNNASTA.

Raamatun kohtia hartauteen:

- Kor. 12:12-27
- Kol. 3:12-17
- Fil. 2:1-4
- Luuk. 10:25-37

Nuortenilta:

Nuorten iltaan kuuluu yhteinen ruuanlaitto, ateriointi sekä vapaata yhdessäoloa. Iltaan osallistuu myös vierailija seurakunnan vapaaehtoistoiminnasta. Hän kertoo lyhyesti toiminnastaan, missä on mukana ja innostaa nuoria mukaan toimintaan. Sopii toiminnasta kiinnostuneiden nuorten osallistumisesta ja on heitä vastassa sovittuna ajankohtana sovittussa paikassa. Nuortenilta on avoin niillekin nuorille, jotka eivät osallistu isoskoulutukseen.

Valmistelu ja tarvikkeet: Lähetä muutamaa päivää aikaisemmin whatsapp-ryhmäänne kutsu isostoimintaan nuorille. Kutsu ajoissa vierailija nuorteniltaan. Hanki isostoimintakansiot, pizzan tekoon tarvittavat ainekset sekä muut tarjottavat. Valmistele tilat, valitse opetusvälineet, valmista pizzataikina, opetus ja hartaus.

MARRASKUU VIIKONLOPPULEIRI

LEIRIOHJELMA

Perjantai:

- klo. 18.00 Majoittautuminen
- klo. 18.30 Infoa + säännöt
- klo. 19.30 Tutustumisilta
- klo. 21.00 Iltapala
- klo. 22.00 Iltahartaus
- klo. 23.00 Hiljaisuus

Lauantai

- klo. 7.30 Herätys
- klo. 8.00 Aamupala
- klo. 9.00 Oppitunti: Jumalanpalvelus
- klo. 10.30 Ulkoilua
- klo. 11.30 Lounas
- klo. 12.30 Hetki hiljaa
- klo. 13.00 Oppitunti: Raamattu
- klo. 14.30 Oppitunti: Iltahartaus
- klo. 16.00 Ulkoilua
- klo. 17.00 Päivällinen
- klo. 19.30 Iltahjelma
- klo. 21.00 Iltapala
- klo. 22.00 Iltahartaus
- klo. 23.00 Hiljaisuus

Sunnuntai

- klo. 7.00 Herätys
- klo. 7.30 Aamupala
- klo. 8.30 Tavaroiden pakkaus
- klo. 10.00 Messu

Leirin loppuksi nuorten kanssa osallistutaan koko seurakunnan yhteiseen messuun. Messu valmistellaan yhdessä nuorten kanssa lauantain oppitunnilla. Etukäteen olisi hyvä informoida messun toteuttamiseen tarvittavia henkilöitä, nuorten mukaan tulosta. Ennen messua varmistetaan, että nuoret tietävät tehtävänsä.

MARRASKUU VIIKONLOPPULEIRI

Jumalanpalvelus

ALOITUS:

3. Tämän tuokion aihe
4. Laulu Turvapaikka (NSV 103)

LÄMMITTELY JA MOTIVOINTI:

- **Leikki:** Etsitään symboleja kirkkotilasta
- **Keskustelua:**
Mitä kirkkosalissa pitää nuorten mielestä olla, että se olisi kirkko?
Luetaan Ps 84.
Millaiseksi kirjoittaja kokee Herran huoneen?
- 5. **Laulu:** Lauluista kaunein (NSV 119)

TYÖSKENTELY:

- **Rastirata:** Messun suunnittelu
- **Laulu:** Kaikkivaltias (NSV 117)

Etsitään symboleja kirkkotilasta:

Muodostetaan pienryhmiä, joiden tehtävänä on etsiä kirkkotilasta erilaisia symboleja. Mikä ryhmä löytää niitä eniten? Löytöjä käydään sitten ohjaajan kanssa läpi. (Pruuki 2009, 55.)

Rastirata:

Kuvaa messun kulkua. Rastit sijoitetaan sopiviin kohtiin kirkkotilassa.

Rasti 1. Johdanto=Tervetuloa

Tällä rastilla ryhmä valitsee annetuista vaihtoehdoista alkuvirren. Rastilla käydään läpi alkuvirren, alkusiunauksen ja johdantosanojen, tarkoitus

Rasti 2. Rippi

Tällä rastilla ryhmä voi valita sopivan synnintunnustuksen virsikirjasta.

Tällä käydään läpi synnintunnustuksen ja synninpäästön merkitys. Kiitosrukous, Päivän psalmi, Herra armahda, Kunnia ja kiitosvirsi sekä päivän rukouksen merkitykset myös.

Rasti 3. Sana

Luetaan päivän lukukappaleet ja valitaan päivän virsi annetuista vaihtoehdoista.

Rasti 4. Saarna

Luetaan päivän evankeliumi. Ryhmäläiset voivat kirjoittaa paperille, mitä kysymyksiä päivän teksti heissä herättivät. Pappi voi saarnasään, sitten mahdollisuuksien mukaan käsitellä näitä kysymyksiä. Samalla rastilla käydään läpi uskontunnustuksen merkitys.

Rasti 5. Esirukous

Rastilla lukee, mitä esirukous on. Ryhmäläiset voivat kirjoittaa paperille rukouspyyntöjä ja laittaa ne laatikkoon. Pappi koostaa ne esirukoukseen.

Rastilla 6. Kolehti

Lukee myös kolehdin merkitys ja ryhmäläiset voivat valita uhrivirren annetuista vaihtoehdoista.

Rasti 7. Ehtoollinen. Käsitellään Vuorolaulu, preferaatio ja Pyhä hymniä; rukousta ja ehtoollisen asetussanoja; Isä Meidän rukousta, Herran rauha; Jumalan Karitsa sekä ehtoollisen viettoa. Alttarin kuvainnollista merkitystä voi myös käydä läpi.

Rasti 8 Päätös.

Rastilla valitaan päätösvirsi. Käydään läpi ylistysvirren, Herran siunauksen ja lähettämisen merkitys.

Valitaan tekstinlukijat, esirukouksen rukoilijat, kolehdin kerääjät sekä ehtoollisavustaja leirin loppuksi pidettävään Messuun.

Valmistelee rastirata etukäteen. Valitse tulevan Messun lukukappaleet, virret, yms. radalle valmiiksi. Tee tarvittavat info laput rasteille ja suunnittele rastien paikat kirkkotilassa.

MARRASKUU VIIKONLOPPULEIRI

Raamattu

ALOITUS:

- **Tämän tuokion aihe.**
- **Laulu:** Tuhat tarinaa (NSV 79)

LÄMMITTELY JA MOTIVOINTI:

- **Leikki:** Suhteeni Raamattuun
- **Laulu:** Evankeliumi (NSV 66)
- **Leikki:** Kaksi puoluetta.
- **Ohjaaja kertoo:**
Miksi Raamattu on itselle merkityksellinen.

TYÖSKENTELY:

- Raamattua on tulkittava.
- Mietittävä sanojen ja lauseiden merkitystä.
- Raamatun ihmisten yhteiskunta on erilainen kuin omamme.
- Ilman tulkintaa sanoma voi jäädä piiloon.
- Kolmen Ässän menetelmä.
(jaetaan moniste ja käydään läpi)
- Luetaan ja tulkitaan jokin raamatun kohta kolmen ässän menetelmällä.
Esimerkiksi:
 - Matt. 5:1-7
 - Luuk. 15
 - Luuk. 10:25-37
- **Laulu:** Tule Henki (NSV 44)

Suhteeni Raamattuun:

Liikutaan tilassa musiikin soidessa taustalla. Ohjaaja asettaa Raamatun keskelle lattiaa. Jokainen ottaa etäisyyttä sen mukaan, kuinka merkityksellinen Raamattu tällä hetkellä itselle on.

Kaksi puoluetta:

Ryhmä jaetaan kahtia. Toinen ryhmä keksii mahdollisimman monta syytä, miksi lukea Raamattua ja toinen ryhmä vastaavasti mahdollisimman monta hyvää syytä, miksi ei tulisi lukea. Keskustellaan tästä lyhyesti.

Tarvitset tätä kertaa varten opetusvälineet, Raamatun ja musiikkia leikkejä varten. Tulosta Kolmen ässän menetelmä monisteet isosille.

Kolmen ässän menetelmä

Sisältö:

Kuka kirjoittaa? Mistä tilanteesta? Kenelle? Mihin tilanteeseen? Mitä hän sanoo? Mitä sanat tarkoittavat? Entä paikanimet? Kaikki ei selviä kerta lukemisella. Selvitä Raamatun takaa löytyvästä sanastosta tai kartoista tai alaviitteistä tai kirjoista asiat mitä et ymmärrä. Kirjastosta voit löytää sekä tarkkoja yksityiskohtia ruotivia tieteellisiä tutkimuksia että yleisluontoisempaa, historiallisia liittymäkohtia selittävää kirjallisuutta. Kommentaarit selittävät yksittäisiä Raamatun kirjoja.

Sanoma:

Kysele edellisten kohtien valossa:

Mihin kirjoittaja pyrki? Miksi hän sanoo juuri näin? Mitä kirjoittaja halusi tällä tekstillä sanoa niille, joille se kirjoitettiin? Mitä Jumalalla oli sanottavaa tuossa tilanteessa?

Sovellus:

Mikä on tekstin sanoma juuri meille? Mitä Jumala haluaa sanoa meille? Miten se liittyy minun elämäni tänään, täällä kaukana tekstin syntysijoilta? Mikä katkelmassa tuntuu vaikealta? Mikä ilahduttaa minua? Miten kirkko on perinteisesti tulkinnut tämän kohdan?

(Paananen & Tuominen. 2002, 92)

Jeesuksen elämänohjeita

Rakkauden kaksoiskäsky. Matt. 22:37-39

Suolana ja valona maailmassa. Matt. 5:13-16

Rakastakaa vihamiehiänne. Matt. 5:44-45

Missä on aarteesi, siellä on sydämesi. Matt. 6:19-21

Kultainen sääntö. Matt. 7:12

Kristuksen tunnustaminen. Matt. 10:32-33

Jeesus on elämän leipä. Joh. 6:35

Jeesus on Hyvä Paimen. Joh. 10:11-16

Jeesus on ylösnousemus ja elämä. Joh. 11:25-26

Uusi käsky. Joh. 13:34-35 ja Joh. 15:12

Luukas 24:13-35 Lue kenestä Jeesus sanoo Vanhan testamentin kertovan.

Iltahartaus

ALOITUS:

6. Tämän tuokion aihe.

7. **Laulu:** Pyhän kosketus (NSV 97)

LÄMMITTELY JA MOTIVOINTI:

8. **Leikki:** Kynttiläkierros.

9. **Laulu:** Soi kiitoslaulut (NSV 50)

OPETUS:

10. Iltahartaus on päivän rauhoittavin hetki. Usein rippikoululaisten mielestä isosten pitämät iltahartaudet ovat jääneet parhaiten mieleen rippikoulusta. Nuori kuuntelee mielellään, mitä sinulla on sanottavaa.

- Iltahartaudessa voi käyttää kaavaa tai se voi olla vapaamuotoinen: musiikki, puhe, raamatunluku, rukous.

- Iltahartauden sisältö

- Valmistelusta.

- Ennen hartautta.

- Iltahartaudessa.

Jaetaan iltahartaus vuorot sekä monisteet

- Isokset saavat itse suunnitella ja toteuttaa hartaudet. (yksin tai pareittain)

- Vuorot:

nyt leirillä

joulukuu

tammikuu

helmikuun leirillä

maaliskuu

huhtikuu

toukokuu

kesäkuussa.

- **Laulu:** Tänään häneen uskon (NSV 64)

Kynttiläkierros:

Valot himmennetään. Ohjaaja sytyttää kynttilän ja laittaa sen kiertämään. Jokainen kertoo vuorollaan hartaudesta, joka on jäänyt mieleen. Muisto voi olla hartaudesta, josta piti tai ei pitänyt. Luetaan kierroksen lopuksi jokin psalmin teksti.

(Paananen ym. 2002, 72.)

Iltahartauden kaava:

- Laulu
- Ristinmerkki
- Johdanto
- Raamatunteksti
- Puhe/kertomus/laulu/kuva/hiljaisuus, joka avaa tekstiä
- Rukous
- Isä Meidän
- Herran siunaus
- Laulu

(Peitso ym. 2017, 98.)

Iltahartauden sisältö:

- Musiikkia: virsiä, yhteislaulu/rauhottava musiikki, loppu laulu/musiikki.
- Raamatun tekstejä/muita tekstejä.
- Puhe: tarina, oma kokemus, oivallus.
- Rukous: valmis tai vapaamuotoinen.
- Herran siunaus.
- Muita toteutustapoja: keskustelu, näytelmä, pantomiimi, draama.

Iltahartauden valmistelusta:

- Varaa iltahartauden suunnitteluun riittävästi aikaa.

1. Mieti millaisessa tilassa sen pidät, kuinka aloitat ja lopetat.

2. Valitse sellainen aihe, josta sinulla on sanottavaa, ja joka tuntuu hyvältä. Mieti yksi keskeinen asia, minkä haluat jakaa.

- Neuvoa saa aina kysyä.

- Valitse raamatunkohdat, rukoukset, laulut ja muu musiikki niin että, ne muodostavat aiheeseen sopivan kokonaisuuden.

Ennen hartautta:

3. Varmista, että kaikki hartaudessasi tarvitsemasi välineet ovat mukana ja kunnossa.

4. Varmista tekniikka

5. Valmistele tila

6. Rukoile ennen hartautta – toimii!!!

Iltahartaudessa:

- Muista, että hartaus ei ole esiintyminen.

- Älä suotta jännitä. Harjoittelu auttaa jännittämiseen.

- Odota, että kaikki ovat hiljentyneet ennen kuin, aloitat.

- On monta tapaa puhua, paperista, ulkoa, vapaasti puhuen.

- Lue Raamattua rauhallisesti ja kerro ensin, minkä kohdan luet.

- Lukuvirhe ei ole maailmanloppu ja persoonallisuus on cool.

Tarvikkeet tuokioon: Raamattu, kynttilän, opetusvälineet. Tulosta iltahartaus monisteet isosille.

MONISTE 1/2

Iltahartaus

Oma vuoroni suunnitella ja toteuttaa iltahartaus:

Kaverina toteuttamassa:

Iltahartaus on päivän rauhoittavin hetki. Usein rippikoululaisten mielestä isosten pitämät iltahartaudet ovat jääneet parhaiten mieleen rippikoulusta. Nuori kuuntelee mielellään, mitä sinulla on sanottavaa.

Iltahartaus voi sisältää:

- Musiikkia: virsiä, yhteislaulu/rauhottava musiikki, loppulaulu/musiikki.
- 11. Raamatun tekstejä/muita tekstejä.
- 12. Puhe: tarina, oma kokemus, oivallus.
- 13. Rukous: valmis tai vapaamuotoinen.
- 14. Herran siunaus.
- 15. Muita toteutustapoja: keskustelu, näytelmä, pantomiimi, draama

Iltahartaudessa voi käyttää kaavaa:

- Laulu
 - Ristinmerkki
 - Johdanto
 - Raamatun teksti
 - Puhe/kertomus/laulu/kuva/hiljaisuus, joka avaa tekstiä
 - Rukous
 - Isä Meidän
 - Herran siunaus
 - Laulu
- (Peitso ym. 2017, 98.)

Tai vapaamuotoisesti: musiikki, puhe, raamatun luku, rukous

Valmistelusta:

7. Varaa iltahartauden suunnitteluun riittävästi aikaa.
8. Mieti millaisessa tilassa sen pidät, kuinka aloitat ja lopetat.
9. Valitse sellainen aihe, josta sinulla on sanottavaa, ja joka tuntuu hyvältä. Mieti yksi keskeinen asia, minkä haluat jakaa.
10. Rukoile.
11. Neuvoa saa aina kysyä.
12. Valitse raamatunkohdat, rukoukset, laulut ja muu musiikki niin että, ne muodostavat aiheeseen sopivan kokonaisuuden.

Ennen hartautta:

- Käy hartaus mielessäsi läpi kertaalleen.
- Varmista, että kaikki hartaudessasi tarvitsemasi välineet ovat mukana ja kunnossa.
- Varmista tekniikka.
- Valmistele tila.
- Rukoile ennen hartautta – toimii!!!

Iltahartaudessa:

- Muista, että hartaus ei ole esiintyminen.
- Älä suotta jännitä. Harjoitteleminen auttaa.
- Odota, että kaikki ovat hiljentyneet ennen kuin aloitat.
- On monta tapaa puhua, paperista, ulkoa, vapaasti puhuen.
- Lue Raamattua rauhallisesti ja kerro ensin, minkä kohdan luet.
- Lukuvirhe ei ole maailmanloppu ja persoonallisuus on hyvästä.

Teemoja: Ajankohtainen aihe, leiripäivän teema, usko, rukous, rakkaus, rauha, Jumala, Jeesus, enkelit, jokainen on ihme, ystävyys, luottamus, luonto, musiikki, anteeksianto.

Kristuksen läsnäoloa ja taivaallista valoa iltahartauteesi. Siunatkoon Taivaan Isä jokaisen hetkesi.

MONISTE 2/2

Iltahartaus

Jumala: Apt 17:24-28 Ps 32:8 Ps 33:6-7,18 Ps 25:4-5 Jes 54:10 Jes 64:7	Enkelit: Dan 12:1-3 Ps 34:8 Hepr 1:7,14 Apt 27:23 Hepr 13:2 Ps 91:11	Jeesus: Joh 11:25 Joh 16:33 2 Kor 5:17 Gal 2:20 Fil 4:13 Ilm 3:20	Usko: Ps. 37:4-7 Ef. 6:11,14-15 Hepr. 11:1-3 Kol. 2:6-7	Kristuksen tunnustami- nen: Matt. 10:32-33 2. Tim. 2:12	Pyhä Henki: Joh. 14:26 Apt. 2:1-4 Apt. 6:10 Juud. 1:20	Maailmassa ei maa- ilmasta: 2. Kor. 10:3 Hepr. 13:14
Rauha: Jes. 2:2-4 Ps. 122:8 Miika 4 Jes. 57:2 Matt. 5:9,21-29 Ps. 37:37	Rakkaus: 1. Kor. 13 Joh. 13:34-35 Ef 4:2 1. Piet. 1:22 Kol. 3:14 Hepr. 10:24	Ystävät: Sananl. 11:13 Sananl. 17:17 Sananl. 18:24 Job 6:14 Ps. 55:14 Kol. 3:12 3. Joh. 1:2,11	Luottamus, luotet- tava: 1. Kor. 4:2 2. Kor. 10:18 2. Tim. 2:15	Rukous: Ps. 130:2 Job 8:5-7 1. Tess. 5:17 Jes. 65:24	Jumalan loh- dutus: Ps. 34:19 Job 15:11 2. Kor. 1:4	Viisaus: Sananl. 3:13 Sananl. 7:4 Luuk 7:35
Toisten tukemi- nen: 1. Tess. 5:11 Room. 14:19	Valo: Joh. 8:12 Saar. 11:7 Joh. 9:5 Matt. 5:16 Ef 5:8-9 1. Joh 1:5-7	Lähimmäisen rakkaus: Matt. 5:43-44 Matt. 19:19 Mark. 12:31 1. Tess. 4:9 1. Tess 5:17 Fil. 1:3-5	Älä eksy: Jes. 30:21 1. Kor. 6:9 1. Kor.15:1-33 Jaak. 1:16-17	Anteeksianto: Matt. 6:14-15 Matt. 18:21-22 Luuk. 5:20 Luuk. 17:3-4 Luuk. 23:34 Ef. 4:32 Kol. 3:13 1. Joh. 1:9	Siunattu: 5. Moos. 28:6 Jer 17:7	Varjelus: Ps. 17:8 Ps. 61 Apt. 26:17 Room. 8:34-39 Ilm. 3:10
Luonto: Ps. 8:4-10 Ps. 85:11 Ps104:1-13,16- 33 Jes. 26:3 Job 38-39 Ps. 33:6-7 Ps. 136:1-9 Ps. 147:4 Ps. 147:8-9,16- 18 Ps. 148:3-5,8	Toivo: Valit. 3:25-26 Jer. 29:11 Room.5:5 Room. 8:24- 25 Room. 12:12 Room15:12- 13	Riemukas kotiin paluu: Jes 55:12	Ihania Psalmeja: Ps. 8:4-10 Ps. 16:1-3, 5-11 Ps. 18:1-3,7,17,29, 33, 36 Ps. 23 Ps. 31:1-6,25 Ps. 34: 5-6,8,15,19 Ps. 37: 5-6,8,18,23- 24 Ps. 41:2-4,13	Lisää Psal- meja: Ps. 71:1,3-8 Ps. 91 Ps. 118:5-9 Ps. 121 Ps. 139	Musiikki: Ps. 43:4 Ps. 57:8-9 Ps. 81:2-4 Ps. 98:4-6 Ps. 101:1 Ps. 108:2-3 Ps. 135:3 Ps. 137:4 Ps. 149:2-3 Ps. 150:3-6	Ahdinko vaikeudet: 1. Moos. 31:42 Ps. 106:44 Ps. 119:143 Ps. 27:3,5 Ps. 50:15 Ps. 138:7 Hes. 34:12 Room. 5:3-4 2. Kor. 7:4 Ps. 139:1-18
Työtoveruus: Room. 8:30 Matt. 28:18-20 1. Kor. 16:13-14 2. Kor. 13:11 Joh. 14:15-17 Ef. 4:29 Sanal. 23:19 Room. 12:10 2. Tim. 2:23	Sanat: Matt. 12:34 B Ps. 139:4 Saar. 5:1 Ef. 4:29 Kol 3:8 Kol. 4:6 Tit. 2:7-8 Jaak. 3:9-12 1. Joh. 3:18	Valo, valkeus: Ps. 36:10 Ps. 119:105 Miika 7:8 Hab. 3:4 Kol. 1:12 Jaak. 1:17	Hyvässä ja pa- hassa: Matt. 5:16 Matt. 7:17 Joh. 3:20 Room. 7:19 Room. 12:9,17 Room. 13:10 1. Kor. 15:33 Kol. 1:10-11 1. Tess 5,22	->H. ja P. Jat- kuu: 1. Tim. 1:5,19 1. Tim. 4:12 Tit. 2:7 3. Joh. 1:11 1. Piet. 3:8- 11,13 Jaak. 1:16-17		

Kuka minä olen?

ISOSTOIMINTA (1-1,5h)

ALOITUS:

16. Tervetuloa + info

17. Laulu: Luojan kaunein ajatus (NSV 3)

LÄMMITTELY JA MOTIVOINTI:

- **Leikki:** Kuka minä olen?
- **Laulu:** Rakkaus on lahja Jumalan (NSV 9)
- **Keskustelua:**

Jokainen kertoo omat etunimensä sekä sukunimensä. Sitten isänsä ja äitinsä nimen, isoisänsä ja isoäitinsä nimen jne. Niin pitkälle kuin osaavat. Sitten yhdessä pohditaan:

- Mitä merkitystä sukunimellä on?
- Mitä merkitystä sukupolvien ketjulla on?
- Mikä tarkoitus etunimellä on?
- Eroaako se sukunimen tarkoituksesta?

TYÖSKENTELY:

Jokaiselle annetaan moniste Millainen minä olen? Isoiset vastailevat kysymyksiin musiikin soidessa taustalla. Monisteita ei kerätä pois vaan ne jäävät jokaiselle itselleen, eikä niitä näytetä toisille. Laitetaan omaan kansioon.

- Purku:

- Keskustellaan miltä tuntui?
- Mikä oli helppoa ja mikä vaikeaa?
- Huomasitko jonkin uuden asian itsestäsi?
- Miksi itsensä tunteminen on tärkeää?
- **Laulu:** Kahden maan kansalainen (NSV 32).
- **Leikki:** Valokuvasuunnistus.
- **Laulu:** Varmasti (NSV 76)

HARTAUUS: (Isonen pitää)

NUORTENILTA: (1-1,5h)

- Hampurilaisten valmistamista.
- Yhteinen ateriointi.
- Vapaata yhdessä oloa.
- Vierailija seurakunnan vapaaehtoistoiminnasta.

Kuka minä olen?

Jokaiselle osallistujalle annetaan otsaansa kiinnitettäväksi liimalappu, jossa lukee jonkun julkisuuden henkilön nimi. Osallistuja ei saa lukea omaa lappuaan. Kaikki osallistuja kulkevat päämäärättömästi tilassa ja toisilta kyselemällä selvittävät, kuka hän on. Kysymyksiin saa vastata vain kyllä tai ei. Kun osallistuja arvaa omaan lappuunsa kirjoitetun julkisuuden henkilön nimen hän saa istua paikoilleen.

Valokuvasuunnistus:

Jokaiselle osallistujalle annetaan nippu kuvia eri paikoista. Osallistujien tehtävänä on etsiä kuvassa näkyvästä paikasta punaisella X-merkillä varustettu pussi ja ottaa sieltä yksi paperinpala. Paperin palassa on aina yksi sana. Kun kaikki merkityt pussit kuvissa näkyvistä paikoista ovat löydetty, osallistujan tehtävänä on annetun vihjeen avulla asettaa keräämänsä paperinpalat sanojen mukaan oikeaan järjestykseen.

Pusseihin on leikeltä sanat psalmista 139:14, eli yhtä sanaa tarvitaan osallistujien lukumäärän verran. Merkittyjä pusseja tarvitaan sanojen lukumäärän verran. Lopuksi vihje pöydällä on: Etsi Ps. 139:14 ja aseta löytämäsi sanat oikeaan järjestykseen. Lue-taan lopuksi yhdessä Ps. 139:1-18.

Valmistelu: Kutsu ajoissa vierailija nuorteniltaan. Lähetä Whatsapp:lla kutsut nuorille muutamaa päivää ennen. Hanki hampurilaisainekset ja muut tarjottavat. Tarvitset liimalappuja, musiikkia. Tulosta monisteet. Suunnistukseen tarvitset merkityt taskut, tulostetut jakeet (Ps. 139:14), vihjelapun.

Ota valokuvat eri paikoista ja tulosta joka joukkueelle oma pinkka kuvia (eri järjestyksessä) tai käytä Whatsapp:ia kuvien jakamiseen. Valmistele tilat.

MONISTE

Kuka minä olen?

Mistä tulen? _____

Minkälainen on perheeni? _____

Mitä asioita minua on opetettu kotona arvostamaan? _____

Kolme asiaa, joissa olen hyvä? _____

Missä asioissa voin auttaa muita? _____

Missä asioissa tarvitsen muilta apua? _____

Kolme asiaa, joista olen onnellinen ja kiitollinen: _____

Mitä pelkään eniten? _____

Miksi? _____

Mikä on mielestäni kaunein asia maailmassa? _____

Miksi? _____

Mikä on minulle arvokkainta maailmassa? _____

Miksi? _____

Mikä on tärkein arvoni? _____

Miksi? _____

Minkälaiseksi haluan kasvaa? _____

Mitä haluan tavoitella? _____

Mihin luotan tai haluan rakentaa luottamukseni? _____

Mistä musiikki kappaleesta pidän eniten? _____

Mistä ruoasta pidän eniten? _____

Mistä harrastuksesta pidän juuri nyt? _____

Mikä tyypisistä elokuvista pidän? _____

Mitä lempinojatuolisi kertoisi sinusta? _____

Mitä lemmikkieläimesi (oikea/kuviteltu) kertoisi sinusta? _____

Mitä toivoisit ystäväsi kertovan sinusta uudelle tuttavalleen? _____

Mitä asioita en kertoisi itsestäni kenellekään? _____

(Mukaelma Peitso ym. 2017, 58)

Olet ihme suuri ihme. Olet arvokas juuri tuollaisena. Lähimmäisesi tarvitsee sinun valoasi ja ainutlaatuisuuttasi. Upea persoonasi jää osaksi salaisuudeksi muille, mutta Jumala tuntee sinut täydellisesti. Usko ei muuta ainutlaatuista persoonaasi.

Jeesus

ISOSKOULUTUS (1-1,5h)

ALOITUS:

18. Tervetuloa + info

19. Laulu: Voi hänen rakkauttaan (NSV 51)

LÄMMITTELY JA MOTIVOINTI:

- **Leikki:** Matteus, Markus, Luukas, Johannes

- **Laulu:** Riisuttu (NSV 45)

TYÖSKENTELY: Vuorisaarnan ajatukset hukassa.

- Jaa vuorisaarna monisteet isosille

- **Purku:** Kukin pari esittelee vuorollaan vuorisaarnan ajatuksen ja mietinnän tuloksensa muille. Keskustellaan yhdessä esiin nousevista ajatuksista.

- **Laulu:** Will you come and follow me (NSV 40)

HARTAUS: (Isonen pitää)

NUORTENILTA (1-1,5h)

- Tortillojen valmistus
- Yhteinen ateriointi
- Vapaata yhdessä oloa
- Vierailija seurakunnan vapaaehtoistoiminnasta

Matteus, Markus, Luukas, Johannes:

Osallistujista valitaan neljä, joille annetaan evankelistojen nimet. Nämä osallistujat istuvat jonon ensimmäisinä, niin että, Johannes on ensimmäinen, sitten Luukas, Markus ja Matteus. Muut osallistuja istuutuvat jonoon heidän jälkeensä. Leikin tarkoituksena on päästä itse evankelistaksi ja pysyä evankelistana loppuun asti.

Leikki lähtee siitä, että kaikki osallistujat ensin läpsäyttävät kädet reisiin ja sen jälkeen kädet yhteen, sitten oikea peukalo oikean olkapään yli, siten vasen peukalo vasemman olkapään yli. Liikesarja jatkuu näin koko ajan. Leikin aloittaja sanoo oman etunimensä siinä kohtaa, kun nostaa oikean peukalon oikean olkapään yli. Kun hän nostaa vasemman peukalonsa vasempaan olkapään yli hän sanoo seuraavan leikkijän etunimen, jonka täytyy toimia samalla lailla, kuin aloittaja. Ne, jotka ovat valittu evankelistoiksi täytyy muistaa sanoa evankelista nimensä, muut käyttävät omaa etunimeään. Jos sanoo väärän nimen, väärässä kohtaa tai rytmi menee sekaisin, joutuu jonon hännille. Muut siirtyvät jonossa yhden pykälän eteenpäin vapautuneeseen paikkaan saakka.

Vuorisaarnan ajatukset hukassa:

Ohjaaja jakaa vuorisaarna monisteen, jossa ensimmäiset on ajatukset ovat numeroitu ja toisten ajatusten edessä on kirjain. Isot yhdistävät pari työskentelynä vuorisaarnan sekaisin olevat ajatuksen puolikkaat toisiinsa Raamatun avulla. Jokaiselle numerolle löytyy vastaava kirjain. Monisteessa on alhaalla numeroitu taulukko, mihin kirjaimet voi merkitä.

Kun kaikki ajatukset ovat yhdistetty. Ohjaaja pyytää pareja ympyröimään kaksi yhdistettyä ajatusta järjestyksessä niin, että ensimmäinen pari ympyröi numero ykkösen ja kakkosen, toinen pari kolmosen ja nelosen, jne.

Seuraavaksi parit miettivät ympyröityjä ajatuksia ja kirjoittavat paperille tarkan raamatunkohdan, mistä ne löytyvät. Miettivät yhdessä:

13. Mitä heidän mielestäänä ajatus voisi tarkoittaa?

14. Mihin se liittyy ja miten ajatusta voisi toteuttaa nykyäänä?

15. Mitä ongelmia sen toteuttamisessa voi tulla eteen?

16. Mitä ajatuksesta voisi oppia?

(Nuoria kannattaa ohjeistaa lukemaan myös tekstin ympäriltä.)
(Mukaelma Haahtela & Myllykoski 2006, 182-186.)

Kutsu ajoissa vierailija nuorteniltaan. Lähetä kutsu nuorille Whatsapp:n kautta.

Hanki tortilla ainekset ja muut tarjottavat. Tulosta monisteet, varaa kyniä.

Vuorisaarna

1. Autuaita ovat hengessään köyhät,
2. Eikä lamppua, kun se sytytetään, panna vakan alle, vaan lampunjalkaan.
3. Älkää luulko, että minä olen tullut lakia tai profeettoja kumoamaan.
4. Teille on opetettu: 'Silmä silmästä, hammas hampaasta.'
5. Kun sinä rukoilet, mene sisälle huoneeseesi, sulje ovi ja rukoile sitten Isääsi, joka on salassa.
6. Älkää kootko itsellenne aarteita maan päälle.
7. Kukaan ei voi palvella kahta herraa. Jos hän toista rakastaa, hän vihaa toista; jos hän toista pitää arvossa, hän halveksii toista.
8. Älkää siis huolehtiko huomispäivästä, se pitää kyllä itsestään huolen.
9. Älkää tuomitko, ettei teitä tuomittaisi.
10. Pyytäkää, niin teille annetaan. Etsikää, niin te löydätte. Kolkuttakaa, niin teille avataan.
11. Kaikki, minkä tahdotte ihmisten tekevän teille, tehkää te heille.
12. Menkää sisään ahtaasta portista. Monet menevät avarasta portista ja laveaa tietä, mutta se vie kadotukseen.
13. Varokaa vääriä profeettoja.
14. Jokainen, joka kuulee nämä sanani ja tekee niiden mukaan, on kuin järkevä mies, joka rakensi talonsa kalliolle.

- A. Niin kuin te tuomitsette, niin tullaan teidät tuomitsemaan, ja niin kuin te mittaatte, niin tullaan teille mittaamaan.
- B. He tulevat luoksenne lampaiden vaatteissa, mutta sisältä he ovat raatelevia susia.
- C. sillä heidän on taivasten valtakunta.
- D. Mutta minä sanon teille: älkää tehkö pahalle vastarintaa. Jos joku lyö sinua oikealle poskelle, käännä hänelle vasenkin.
- E. Tässä on laki ja profeetat.
- F. Te ette voi palvella sekä Jumalaa että mammonaa.
- G. Kullekin päivälle riittävät sen omat murheet.
- H. Täällä tekevät koi ja ruoste tuhojaan ja varkaat murtautuvat sisään ja varastavat.
- I. Alkoi sataa, tulvavesi virtasi ja myrskytuuli pieksi taloa, mutta se ei sortunut, sillä se oli rakennettu kallioperustalle.
- J. En minä ole tullut kumoamaan, vaan toteuttamaan.
- K. Siitä sen valo loistaa kaikille huoneessa oleville.
- L. Sillä jokainen pyytävä saa ja jokainen etsijä löytää, ja jokaiselle, joka kolkuttaa, avataan.
- M. Isäsi, joka näkee myös sen, mikä on salassa, palkitsee sinut.
- N. Miten ahdas onkaan se portti ja kapea se tie, joka vie elämään, ja vain harvat löytävät sen!

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14

Raamatun kohtia Jeesuksesta

Vertauksia:

Kylväjä Matt 13:1-9, 18-23
Sinapinsiemen ja hapate Matt 13:31-35
Aarre, helmi ja nuotta Matt 13:44-50
Eksynyt lammas Matt 18:12-14
Viinitarhan työmiehet Matt 20:1-16
Viisaat ja tyhmät morsiusneidot Matt 25:1-13
Palvelijoille uskotut rahat Matt 25:14-30
Laupias samarialainen Luuk 10:25-37
Kadonnut hopearaha Luuk 15:8-10
Tuhlaajapoika Luuk 15:11-32
Rikas mies ja Lasarus Luuk 16:19-31
Hyvä paimen Joh 10:1-18
Kaksi rakentajaa Luuk 6:46-49
Kuninkaanpojan häät Matt 22:1-14

Kohtaamisia eri ihmisten kanssa:

Jeesus tapaa Nainen Sykarin kaivolla Joh 4:5-41
Jeesus kutsuu Leevin Luuk 5:27-32
Jeesus kutsuu Pietarin Luuk 5:1-11
Jeesus ja Nikodemus Joh 3:1-21
Jeesus ja mies Betesdan altaalla Joh 5:1-18
Jeesus, Martta ja Maria Luuk 10:38-42
Jeesus ja rikas mies Luuk 18:18-27
Jeesus ja Sakkeus Luuk 19:1-10
Jeesus ja lapset Mark 10:13-16
Jeesus ja sadanpäämies Matt 8:5-13
Jeesus ilmestyy opetuslapsilleen Joh 20:19-31
Jeesus kohtaa Bartimaioksen Mark 10:46-52
Jeesus kohtaa Saulin eli Paavalin Apt 9:3-6

Ihmeitä:

Ruokkimisihme Matt 14:13-21
Jeesus parantaa halvaantuneen Mark 2:1-12
Jeesus tyynnyttää myrskyn Mark 4:35-41
Jeesus herättää kuolleista Jairoksen tyttären
ja parantaa verenvuodosta kärsivän naisen Mark 5:21-43
Jeesus kävelee veden päällä Mark 6:45-52
Jeesus herättää Lasaruksen kuolleista Joh 11:1-44
Jeesus muuttaa veden viiniksi Joh 2:1-11

Leiriohjelma

Perjantai:

- klo. 18.00 Majoittautuminen
- klo. 18.30 Infoa + säännöt
- klo. 19.30 Iltaohjelma
- klo. 21.00 Iltapala
- klo. 22.00 Iltahartaus
- klo. 23.00 Hiljaisuus

Lauantai

- klo. 7.30 Herätys
- klo. 8.00 Aamupala
- klo. 9.00 Oppitunti: Ryhmänohjaus
- klo. 10.30 Ulkoilua
- klo. 11.30 Lounas
- klo. 12.30 Hetki hiljaa
- klo. 13.00 Oppitunti: Leikin ohjaus
- klo. 14.30 Oppitunti: Iltaohjelma
- klo. 16.00 Ulkoilua
- klo. 17.00 Päivällinen
- klo. 19.30 Iltaohjelma
- klo. 21.00 Iltapala
- klo. 22.00 Iltahartaus
- klo. 23.00 Hiljaisuus

Sunnuntai

- klo. 7.00 Herätys
- klo. 7.30 Aamupala
- klo. 8.30 Tavaroiden pakkaus
- klo. 10.00 Messu

Leirin loppuksi nuorten kanssa osallistutaan koko seurakunnan yhteiseen messuun.

Ryhmänohjaus

ALOITUS:

20. Tämän tuokion aihe

21. **Laulu:** Elämä on nyt (NSV 112)

LÄMMITTELY JA MOTIVOINTI

- **Leikki:** Rippikoulun tarpeelliset tavarat
- **Laulu:** Tilkkutäkki (NSV 12)

OPETUS:

- Käydään läpi ryhmän elinkaari
- Jaetaan roolikortit ja käydään läpi ryhmissä esiintyviä eri rooleja.
- **Keskustelu ja pohdinta:**
- Mitkä roolit edistävät ryhmän toimintaa tai auttavat tehtävistä suoriutumisesta?
- Mitkä roolit haittaavat ryhmää ja sen toimintaa?
- Mikä voisi olla niin sanottu rooliristiriita?
- **Ryhmän ohjaus.**
- **Purku:**
 - Miltä ohjaaminen tuntui?
 - Mikä tuntui haasteelliselta?
 - Mikä tuntui helpolta?
 - Miltä eri rooleissa toimiminen tuntui?
 - Millaista oli toimia ihan vieraassa roolissa?
- **Laulu:** Laula ihmisille (NSV 7)

Rippikoulun tarpeelliset tavarat:

Kuljetaan päämäärättömästi tilassa ja ohjaaja kertoo minkä kokoisia ryhmiä muodostetaan. Viimeisenä hän sanoo neljä. Neljän hengen ryhmille ohjaaja antaa tehtäväksi laittaa neljässä minuutissa tärkeysjärjestykseen rippikoulussa tarvittavat tavarat: Ensiapulaukku, Raamattu, puhtaat sukat, t-paita, suklaalevy, tussipaketti, yöpuku, hammasharja, hyttysuihke, opettajan opas, hääpuku, elokuva, uimapuku, deodorantti, salapoliisi romaani, pelikortit, pingispallo, katekismus, tulitikut, kännykkä. Jokainen ryhmä lukee listansa läpi ja perustelee lyhyesti tavaroiden järjestystä.

Sen jälkeen keskustellaan jokaisen ryhmäläisen roolista ja panoksesta. Miten työskentely sujui? Mikä työskentelyssä tuntui hyvältä, mikä pahalta? Saitko sanotuksi, mitä halusit? Kuka teki lopullisen päätöksen? Kenestä tuntui, ettei häntä kuultu? Pohditaan miten ryhmät muuttuvat viikon, kuukauden tai vuoden aikana? Millaista on ryhmän eri vaiheissa? Kuinka ryhmänjäsenten suhtautuminen muuttuu eri vaiheissa? Miten yhteistointi muuttuu?

(Paananen ym. 2002, 62.)

Ryhmän elinkaari:

1. Tutustumisvaihe
2. Jäsentymisvaihe
3. Keskinäisen kehumisen kerho
4. Toiminnan ja työskentelyn vaihe
5. Kuohuntavaihe
6. Sitoutumisen vaihe
7. Luopumisen vaihe
8. Ryhmän lopetus.

Ryhmänohjaus:

Jokainen ryhmäläinen ohjaa vuorollaan ryhmää pienten heille jaettavien harjoitusten verran. Ryhmäläisille arvotaan roolit roolikortteja hyväksi käyttäen. Roolia ei tarvitse paljastaa muille. Työskentelyn loppuun sen voi kertoa muille. Tehtävän vaihtuessa ohjaaja vaihdetaan ja roolit arvotaan uusiksi. Ryhmänjohtaja on aloittamassa riparilla päivän ryhmätyöskentelyä. Miten hän toimii. Mitä hän tekee tai sanoo? Miten ryhmäläisten roolit vaikuttavat ryhmän toimintaan?

Ryhmille jaetaan ryhmänohjaustehtävät moniste.

(Peitso ym. 2017, 169-170.)

Tulosta monisteet, varaa paperia ja kyniä sekä opetusvälineet.

MONISTE

Roolikortit

<p>ALOITTEENTEKIJÄ: Tarttuu tehtävään ja aiheeseen. Motivoi muita. Antaa ehdotuksia, miten tehtävä saadaan suoritettua.</p>	<p>EVVK: Koko touhu ei voisi vähempää kiinnostaa. Hän ei halua osallistua ja näyttää myös sen.</p>	<p>GOOGLE: Tiedon etsijä. Hän tietää, etsii ja kysyy lisätietoja. Auttaa ryhmää eteenpäin</p>
<p>INNOSTAJA: Hänestä näkyy oma innostus ja se tarttuu muihinkin. Pitää ryhmästä ja siinä työskentelemisestä.</p>	<p>JARRU: Hän on vastustaa toisten ehdotuksia ja harrastaa vastaa. Hän on kriittinen ja kyseenalaistaa asioita tai toimintatapoja. Kriittisyydestä on joskus hyötyä, mutta usein kuormittaa työskentelyä</p>	<p>VASTUUNKANTAJA: Vastuunkantaja ottaa eniten vastuuta ryhmälle annetun tehtävän suorittamisesta. Huolehtii käytännön asioista ja tehtävän edistymisestä</p>
<p>KUUNTELIJA: Hyvä ryhmätyöskentelijä sekä ryhmähengen rakentaja. Osaa ottaa muut ryhmäläiset huomioon. Kuuntelemalla tietää mitä on puhuttu ja huomioi sanattoman viestinnänkin. On luotettava ja osaa pitää asiat omana tietonaan.</p>	<p>PELLE: Voi lyödä kaiken välillä läskiksi. Hän hauskuuttaa muita. Voi johdattaa aiheesta pois. Saattaa peittää omaa epävarmuuttaan. Joskus rooli seuraa arkielämästä ripari elämään.</p>	<p>RAUHANTURVAAJA: Etsii kompromisseja ja selvittää mielipide-eroja. Toimii sovittelijana auttaen niitä, jotka eivät tule toimeen keskenään. Huomio tilanteita riparilla ja sovittelee henkilökemioita tai pyytää apua isosilta.</p>
<p>PUHUJA: Tuo rohkeasti esiin ideansa ja ehdotuksensa. Innostaa muita keskusteluun mukaan.</p>	<p>ROHKAIKSIJA: Ystävällinen, toiset huomioon ottava ja osaa arvostaa toisten mielipiteitä. Kannustaa ryhmää vaikeina hetkinä.</p>	<p>TARKKAILIJA: Hiljainen ja tarkkaileva. Puhuminen ei ole luontevin tapa kommunikoida. Osallistuu kuuntelemalla ja pohtimalla ryhmän toimintaan.</p>

Vinkkejä ryhmän toimivuuden parantamiseksi

- **Selvitä, mihin annetulla tehtävällä pyritään ja mikä on sen päämäärä. (Kysy apua, pyydä lisäohjeita)**
- **Ole ajoissa paikalla ja huolehdi, että mukanasasi on kaikki tehtävässä tarvittavat välineet**
- **Rauhoita työskentelypaikka. Jos kännykät eivät ole esimerkiksi kännykkäparkissa pyydä ryhmäläisiä laittamaan kännykät pois. Sulje ovet ja siirrä tarpeettomat tavarat kauemmaksi.**
- **Istu ryhmäsi kanssa samalla tasolla, niin että saatte helposti katsekontaktin toisiinne. Kaikki ryhmäläiset ovat näin tasarvoisia**
- **Aloita työskentely ja ohjaa sitä, mutta älä anna valmiita vastauksia. Ole valmis heittäytymään mukaan. Älä pelkää hiljaisia hetkiä.**
- **Anna keskustelussa kaikille tilaa, mutta älä painosta ketään keskusteluun mukaan.**
- **Tarkkaile ryhmän ilmapiiriä, että se pysyy hyvänä.**
- **Vitsit ja asian vierestä puhuminen on välillä rentouttavaa, mutta ohjaa ennen pitkää keskustelu takaisin asiaan.**
- **Huolehdi aikataulusta**
- **Tutustu ryhmäläisiisi myös vapaa-ajalla. Anna myönteistä huomiota. Ole tasapuolinen. Huomioi hiljaiset ja syrjään vetäytyvät.**

(Mukaelma Peitso ym. 2017, 167-169)

Ryhmänohjaus

Pienryhmän kaari rippikoulussa:

Tutustumisvaihe: - Ryhmässä opetellaan nimet ja tehdään havaintoja ryhmäläisten persoonasta, mieltymyksistä ja ominaisuuksista.

Jäsentymisvaihe: - Tarkkaillaan keitä ryhmässä on, millaisia he ovat, mikä on minun paikkani ja roolini. Ryhmän toimintatavat, normit ja säännöt alkavat muotoutua.

Keskinäisen kehumisen kerho:

- Ristiriitoja ei vielä ole tai niitä ei uskalleta tuoda esille.

Toiminnan ja työskentelyn vaihe:

- Määrätietoinen työskentely alkaa. Ryhmä pyrkii annetun tehtävän suorittamiseen sekä päämäärän saavuttamiseen.

Kuohuntavaihe: - Uskalletaan haastaa toisia ja tuoda esiin ristiriitoja sekä eriäviä mielipiteitä.

Sitoutumisen vaihe: - Toiminnan aikana ryhmäläiset kiintyvät ryhmään ja sitoutuvat siihen entistä enemmän.

Luopumisen vaihe: - Ripari lähenee loppuaan. Ryhmä tekee pientä surutyötä. Otetaan ryhmäkuvia ja vaihdetaan yhteystietoja.

(Peitso ym. 2017, 165-166.)

Ryhmän lopetus.

Ryhmänohjaustehtävät:

1. Ensimmäinen päivärippikoulussa. Pienryhmänne koolla ensimmäistä kertaa. Tehtävänä on tutustua toisiinne kertomalla nimenne lisäksi kaksi asiaa itsestänne.
2. Muistelkaa kymmentäkäsä. Muistatteko kaikki kymmenen? Mitä luulette, miksi Jumala on antanut ne meille?
3. Tehkää riparille 3 hyväsome-käyttäytymissääntöä.
4. Valitkaa ehdotuksenne konfirmaatiolauluksenne.
5. Lukekaa Raamatusta Matt. 1:23, Mitä tarkoittaa Immanuel? Kenestäsiinä puhutaan?
6. Etsikää netistä tietoa helatorstaista ja kertokaa lyhyesti pyhän aiheesta.
7. Etsikää ja kertokaa, mitä sanotaan Uuden testamentin viimeisessä jakeessa.
8. Teille on annettu A4-kokoinen paperi. Taikkaa se puoliksi (A5-kokoon). Tehtävänänne on saada koko ryhmä mahtumaan paperille yhtä aikaa niin, että kukaan ei kosketa käsillä tai jaloilla muualle, kuin paperiin tai toisiinne.

(Peitso ym. 2017, 170.)

Leikin ohjaus

ALOITUS:

- Tämän tuokion aihe
- **Laulu:** Elämä (NSV 5)

LÄMMITTELY JA MOTIVOINTI:

- **Leikki:** Seuraa liikettä

TYÖSKENTELY:

- Käydään läpi erilaisia tapoja jakaa osallistujia ryhmiin.
- Käydään läpi leikinvetäjän muistilista ja jaetaan moniste isosille
- Jokainen isonen valitsee itselleen leikin, jonka haluaisi ohjata. Tämän jälkeen pari työskentelynä kerrotaan, miten leikki kannattaa ohjata. Pareista toinen kuuntelee ensin ja tekee sitten parannusehdotuksia suunnitelmaan.
- Jokainen ohjaa valitsemansa leikin ja siitä alun koko ryhmälle. Jokaisen ohjauksen jälkeen leikin ohjaaja saa kertoa, miltä ohjaaminen tuntui.
- Annetaan palautetta ohjauksesta (Huom. paljon positiivista) (Paananen ym. 2002. 112-113.)
- **Laulu:** Tuulien teitä (NSV 110)

Seuraa liikettä:

Ryhmä asettuu piiriin seisomaan ja musiikki soi taustalla. Joku alkaa tehdä vapaavalintaista liikettä ja muut tekevät perässä. Vaihdetaan vetäjää noin 20 sekunnin päästä, niin että, jokainen vuorollaan näyttää uuden liikkeen. (Paananen ym. 2002, 112.)

Leikkejä netissä.

- Pompelipedia: <https://wiki.isosten.net/wiki/Luokka:Leikit>
- Leikkipankki: <https://leikkipankki.leikkipäivä.fi/haku>

Erilaisia tapoja jakaa joukkueisiin:

- Jako luvun mukaan.
- Pikkurillin tai kengän koon mukaan.
- Iän mukaan (kuukausi tai päivä)
- Pituuden mukaan
- Arpomalla
- jne.

Valmistelut: Tarvitset musiikkia, listan eri leikkejä, opetusvälineet. Tulosta monisteet.

Leikinohjaajan muistilista

- Tutustu huolellisesti leikkiin etukäteen.
- Harjoittele leikin ohjeiden antamista. Harjoittelu auttaa jännittämiseen.
- Varmista, että leikki ja leikkipaikka on turvallinen.
- Leikkijöille vieraassa leikissä on hyvä vetää ensin tutustumiskierros.
- Nimileikeissä, missä käytetään osallistujien nimiä, on hyvä käydä ensin nimikierros.
- Selitä säännöt sekä leikin kulku selkeästi, kuuluvasti ja varmista, että kaikki ovat ymmärtäneet säännöt.
- Sinä olet tämän leikin ohjaaja, ei kukaan muu. Leikin ohjaaja päättää, miten leikkiä leikitään.
- Keskeytä leikki, jos se ei toimi ohjeiden mukaan.
- Ole oikeudenmukainen, johdonmukainen ja tasapuolinen kaikille.
- Lopeta leikki silloin, kun kaikilla on vielä hauskaa
- Tahattomat virheet ovat lahja. Rippikoululainen osaa samaistua sinuun paremmin, kun et olekaan niin täydellinen.
- Se tärkein. Ole INNOSTUNUT. Jos et ole innostunut leikistä, sinun on vaikea saada muita innostumaan.

(Mukaelma. Paananen ym. 2002, 112.)

HELMIKUUN VIIKONLOPPULEIRI

Iltaohjelma

ALOITUS:

- Tämän tuokion aihe
- **Laulu:** Kaksi tavallista kättä (NSV 31)

LÄMMITTELY JA MOTIVOINTI:

- **Keskustellaan leikeistä:**
 - Millainen on hyvä leikki?
 - Entä huono leikki?
 - Yhteishengen muodostajana.
 - Tilanteen rentouttajana.
 - Ilo, kaikille jää hyvämieli.

OPETUS:

- **Leikin merkitys.**
- **Erilaisia leikkejä.**
- **Iltaohjelmaa suunniteltaessa:**
 - Jaetaan monisteet.
 - Huomioitava ryhmän vaihe.
 - Onko esimerkiksi nolausleikki tarpeellinen ja sopiva?
 - Huom. Leikkejä voi aina myös tuunata.
 - Iltaohjelmassa on hyvä ottaa päivän teema huomioon.
 - Sketseillä ei saa romuttaa opetusta.
 - Ohjelmassa on sopivasti leikkiä, laulua ja sketsejä.
 - Yhteinen aloitus. Laululla on hyvä aloittaa.
 - Muutama leikki varalta takataskussa, jos ohjelma uhkaa jäädä lyhyeksi.
 - Joku isosista vastaa siitä, että kaikki isokset tietävät ohjelmajärjestyksen ja omat tehtävät, valmistelut, yms.
 - Käydään läpi, mistä voi erilaisia leikkejä löytää.
 - Jokainen isonen suunnittelee yksin tai parityönä oman iltaohjelman.
 - **Sovitaan iltaohjelmien toteutus kerrat ja suunnittelijat:**
 - Nyt leirillä.
 - Maaliskuun.
 - Huhtikuun.
 - Toukokuun nuorteniltaan.
- **Laulu:** Sinä tulit (NSV 17)

Leikin merkitys:

- Tutustuttaa.
- Ryhmyyttää.
- Lämmitellä.
- Tukea päivän opetusta hausalla tavalla.
- Osallisuutta.
- Tukea ryhmän kehitystä.

Erilaisia leikkejä:

- Yhteisleikit
- Ryhmytysleikit
- Laululeikit
- Ryhmiinjakoileikit
- Vapaaehtoisleikit
- Tutustumisleikit
- Nolausleikit

Tarvitset listan eri leikeistä, opetusvälineet. Tulosta monisteet.

Iltaohjelma

Minun vuoroni toteuttaa iltaohjelma: _____

Työparini suunnittelussa: _____

Iltaohjelmaa suunniteltaessa:

- Huomioitava ryhmän vaihe.
- Onko esimerkiksi nolausleikki tarpeellinen ja sopiva?
- Huom! Leikkejä voi aina myös tuunata.
- Iltaohjelmassa on hyvä ottaa päivän teema huomioon.
- Sketseillä ei saa romuttaa opetusta.
- Ohjelmassa on sopivasti leikkiä, laulua ja sketsejä.
- Yhteinen aloitus. Laululla on hyvä aloittaa.
- Muutama leikki varalta takataskussa, jos ohjelma uhkaa jäädä lyhyeksi.
- Joku isosista vastaa siitä, että kaikki isokset tietävät ohjelmajärjestyksen ja omat tehtävät, valmistelut, yms.

Leikin merkitys:

- 17. Tutustuttaa
- 18. Ryhmyttää
- 19. Lämmitellä
- 20. Osallisuutta
- 21. Tukea päivän opetusta hausalla tavalla
- 22. Tukea ryhmän kehitystä

Erlaisia leikkejä:

- Yhteisleikit
- Ryhmytysleikit
- Laululeikit
- Ryhmiinjakoleikit
- Vapaaehtoisleikit
- Tutustumisleikit
- Nolausleikit

Ennen iltaohjelmaa:

- Valmistele tila, missä iltaohjelma järjestetään.
- Varmista, että kaikki isokset tietävät tehtävänsä sekä ohjelmajärjestyksen.
- Varmista, että kaikki tarvittavat välineet ovat mukana.
- Käy läpi mielessäsi iltaohjelma.
- Harjoittele iltaohjelmasi vetämistä.
- Muista! Toiset isokset ja ohjaaja ovat tukenasi.

Iltaohjelman aikana:

- Sijoitu niin, että kaikki näkevät sinut, ettei kukaan jää selkäsi taakse.
- Odota, että kaikki kuuntelevat ennen kuin aloitat ohjeistuksen.
- Käytä kuuluvaa ääntä ja puhu selkeästi.
- Älä oleta, että kaikki osaavat leikin.
- Varmista, että kaikki ovat ymmärtäneet ohjeet.
- Jatka ohjelman ohjaamista eteenpäin virheistä huolimatta. Rippikoulu-
laiset eivät tiedä, miten ohjelman tulisi mennä.
- Tahaton virhe tekee sinusta vain inhimillisemmän riparilaisten silmissä
- Muista lopettaa leikki ajoissa, kun se vielä on hauskaa.
- Ennen kaikkea ole innostunut ja näytä se.

Sydämeni puhetta Jumalalle

ISOSKOULUTUS (1-1,5h)

ALOITUS:

- Tervetuloa + info
- **Laulu:** Kuljeta ja johda (NSV 101)

LÄMMITTELY JA MOTIVOINTI:

- **Leikki:** Vaihda paikkaa.
- **Laulu** Tahtosi tietä (NSV 100)
- **Leikki:** Kokeillaan eri rukous asentoja
- **Keskustelu rukousasentoista:**
- Mikä tuntui oudolta?
- Mikä itselle sopivalta?
- Mitä eri asennot kertovat rukoilijasta?
- Onko asento tärkeä?
- Voiko asento vaihtua tilanteen mukaan?
- Mikä sopii arkiseen rukoukseen?
- **Laulu** Vartiossa (NSV 99)

TYÖSKENTELY:

- **Jaetaan moniste**
- **Luetaan Raamatusta:** Ps 40:2-6, Jer 29:11-14, Ef 3:14-17, Ps 66:20
- **Musiikin taustalla soidessa isoset jatkavat paperille lauseita:** Syväällä sisimmässä toivoisin, että...; Kaipaen elämäni...; Kiitos Herra että...; Haluan rukoilla näiden ihmisten puolesta...
- **Rukousrinki.**
- **Laulu:** Halleluja, tunnet sydämeni (NSV 122)

HARTAUUS: (Isonen pitää)

NUORTENILTA (1-1,5h)

- Ruokaisan salaatin valmistus
- Yhteinen ateriointi
- Vapaata yhdessä oloa
- Vierailija seurakunnan vapaaehtoistoiminnasta
- Isosten iltaohjelma

Vaihda paikkaa:

Yksi seisoo piirin keskellä silmät sidottuina ja pyytää kahta henkilöä vaihtamaan paikkaa, jolloin hän yrittää saada toisen paikan vaihtajista kiinni. Kiinni jäänyt menee keskelle.

Kokeillaan eri rukous asentoja:

- Istuen tuolilla kädet ristissä
- Seisten kädet nostettuna taivasta kohden
- Mahallaan maaten kasvat lattiaan päin risti asennossa
- Heittäytyen maahan polvilleen
- Polviseisonnassa kädet ristissä
- Pannen kädet toisen pään päälle siunatakseen
- Pyörien vinhasti kädet levällään

(Peitso ym. 2017, 86.)

Rukousrinki:

Mennään lattialle istumaan rinkiin rukoilemaan. Ohjaaja on sopinut avustajan kanssa, että toinen rukoilee ääneti ja toinen ääneen. Hän ohjeistaa isosia, että rukoilla saa hiljaa mielessään tai ääneen. He aloittavat kierroksen niin, että ohjaaja rukoilee lyhyesti ääneen rukoushelmet kädessään. Hän ojentaa helmet avustajalle, joka rukoilee äänettömästi. Hän antaa helmet seuraavalle jne. Kierroksen lopuksi lausutaan yhdessä Isä Meidän rukous.

Tarvittavat välineet: Rukoushelmet, musiikkia. Kutsu ajoissa vierailija nuorteniltaan. Lähetä kutsu Whatsapp:lla nuorille. Tulosta monisteet. Hanki salaatti ainekset ja muut tarjottavat.

Sydämeni puhetta Jumalalle

Täydennä lauseita:

Syvällä sisimmässä toivoisin, että...

Kaipaen elämääni...

Haluan rukoilla näiden ihmisten puolesta...

Kiitos Herra, että...

Kristittyinä arjessa

ISOSKOULUTUS (1-1,5h)

ALOITUS:

- **Tervetuloa + info**
- **Laulu:** Sama taivas, sama maa (NSV 2)

LÄMMITTELY JA MOTIVOINTI:

- **Leikki:** Nimipallo.
- **Laulu:** Laula ihmisille (NSV 7)
- **Leikki:** Sana-eläin-leikki.
- **Laulu:** Ylitse merten (NSV 35)

OPETUS:

- **Kristittyinä Arjessa**
- **Purku:** Keskustellaan esille nousevista asioista.
- Jaetaan Kristittyinä arjessa moniste
- **Askartelu:** Raamatun väliin Taivaan Kansalaisen henkilökortti (Esim. Perustiedot, kastepäivämäärä, seurakunta, tunnuskuva...)
- **Laulu:** Väsyneet maan (NSV 73)

HARTAUS: (Isonen pitää)

NUORTENILTA: (1-1,5h)

- Ranskalaiset, kananugetit ja salaatin valmistus
- Yhteinen ateriointi
- Vierailija seurakunnan vapaaehtoistoiminnasta.
- Vapaata yhdessä oloa
- Isosten iltaohjelma

Nimipallo:

Osallistuja asettuvat makaamaan lattialle. Aloittaja istuu lattialla pallo kädessä ja huutaa jonkun osallistujan nimen ja heittää pallon tätä kohti. Vastaanottajan täytyy nopeasti nousta istumaan ja ottaa pallo kiinni. Heittäjä menee makuulle ja kiinniottajasta tulee uusi heittäjä. Ellei palloa saa kiinni omalta paikaltaan osallistuja siirtyy paikkaan, josta sai pallon kiinni.

Sana-eläin-leikki:

Keksitään sanan viimeisellä kirjaimella alkava eläin. Sanoina: Pappi, urut, kirkko, pappila, suntio, nuorisotyönohjaaja, piispa, sämpylä, messu, ehtoollinen, Raamattu, risti, gospel, juhla, katekismus, ripari, lastenohjaaja, varhaisnuorisotyö, isoskoulu-tus, diakoni, kristitty, kitara, alttari, nuortenillat

Kristittyinä arjessa:

- Arvotaan monisteella olevat 10 eri Raamatun kohtaa isosille. He saavat jokainen vähän aikaa miettiä, mitä kyseinen kohta tuo heille mieleen.
- Toinen vaihtoehto on jakaa Whatsapp:lla viestinä kyseiset Raamatun kohdat etukäteen mietittäviksi, päivää paria ennen kokoontumiskertaa.

Hanki ruoka ainekset ja muut tarjottavat nuorteniltaan. Kutsu ajoissa vierailija nuorteniltaan. Lähetä kutsu Whatsapp:lla nuorille. Leikkiä varten tarvitset pallon. Tulosta monisteet.

Kristittyinä arjessa

1. Joh. 2:15, - Muista 1. käsky.

Matt. 5:13-16, - Ole suolana ja valona maailmassa.

2. Kor. 10:3, - Jeesuksen seuraajana olet Taivaan kansalainen.

Matt. 5:43-45, - Rakasta kaikkia.

Room. 12:2, - Ole rohkeasti kristitty.

Room. 12:9-10, 12, 14-15, 17-18, 21, - Ohjeita kristittyinä elämiseen.

2. Tim. 4:2, - Julista sanaa.

Hepr. 13:14 ja Fil 3:13-14, - Päämääräsi on Taivaan koti.

2. Kor. 13:11, - Elä rauhassa, iloiten, Jumalaan turvautuen.

Ef. 6:13-18, - Pue yllesi Jumalan taisteluväri.

Te olette maailman valo. Ei kaupunki voi pysyä kätöksessä, jos se on ylhäällä vuorella. Eikä lamppua, kun se sytytetään, panna vakan alle, vaan lampunjalkaan. Siitä se valo loistaa kaikille huoneessa oleville. Näin loistakoon teidänkin valonne ihmisille, jotta he näkisivät teidän hyvät tekonne ja ylistäisivät Isääne, joka on taivaissa. (Matt. 5:14)

Minä isosena

ISOSKOULUTUS (1-1,5h)

ALOITUS:

- **Tervetuloa + info**
- **Laulu:** Kaksi tavallista kättä (NSV 31)

LÄMMITTELY JA MOTIVOINTI:

- **Leikki:** Alibi.
- **Laulu:** Olet vapaa (NSV 29)
- **Pari keskustelu.**
- **Laulu:** Minne tie vie (NSV 30)
- **Leikki:** Isonen käskee.

OPETUS:

- **Ohjaajan odotukset isoselta:**
- Ryhmänohjaaja, kannustaja, luottohenkilö, innostaja, esimerkki, joukkuepelaaja, kristitty.
- **Isonen tehtävät:**
- Hartauden pitäminen, päivystäjän tehtävät, pienryhmän ohjaaminen, iltaohjelman suunnittelu ja toteuttaminen, rippikoululaisen vertaistuki ja -ohjaaja.
- **Isonen odotukset työntekijältä:**
- Apu, tuki, joukkuepelaaja, johtaja, kristitty.
(Peitso ym. 2017, 37-38, 151.)
- **Jaetaan Raamatun paikkoja sinulle -moniste.**
- **Laulu:** Pyhiinvaeltajan laulu (NSV 33)

HARTAUUS: (isonen pitää)

NUORTENILTA (1-1,5h)

- Hodarien valmistus.
- Yhteinen aterointi.
- Vierailija seurakunnan vapaaehtoistoiminnasta.
- Vapaata yhdessäoloa.
- Isosten iltaohjelma.

Alibi:

Miksi olet isoskoulutuksessa? Vastaus nimen etukirjainten avulla. Esim. Matti Olavi Möttönen. Mahtavaa Olemista Minulle.

Pari keskustelu:

1. Muistele milloin olit innostunut.
 - a. Miltä innostus tuntui?
 - b. Mitä teit, kun innostuit?
 - c. Miksi aloit tehdä sitä?
 - d. Teetkö vielä sitä?
 2. Mikä isosuudessa saa sinut innostumaan?
 - Miten motivoit itseäsi?
 4. Miten sinua voi motivoida?
 5. Missä olet hyvä?
 - a. Missä haluaisit kehittyä?
 - b. Mitä haluaisit oppia?
 - c. Mitä voisit opettaa muille?
 6. Mitä haluat isosena saavuttaa?
 7. Mikä riparissa on tärkeää?
 - Minkä eteen haluat rippikoulussa ponnistella?
- Puretaan ajatukset yhdessä keskustelemalla. Voidaan tehdä TOP5-lista asioista, joita he haluavat isosena saavuttaa.
(Peitso ym. 2017, 36.)

Isonen käskee:

Isonen käskee osallistujia sanomalla: Isonen käskee ryömiä (hyppiä, taputtaa, istua, yms.) ja näyttää samalla itse esimerkkiä. Muiden pitää tehdä sama heti. Mikäli Isonen jättää sanomatta isonen käskee ja kertoo ainoastaan, mitä pitää tehdä. Tällöin ei isosta saa matkia, jos joku matkii, hän putoaa pelistä pois. Viimeiseksi jäänyt pääsee Isonen paikalle.

Hanki ruoka ainekset ja muut tarjottavat nuorteniltaan. Kutsu ajoissa vierailija nuorteniltaan. Lähetä kutsu Whatsapp:lla nuorille. Tarvitset opetusvälineet. Tulosta monisteet.

Raamatun paikkoja sinulle

”Kaikki, mitä pyhät kirjoitukset sisältävät, on kirjoitettu meille opiksi, jotta saisimme siitä kestävyyttä, lohtua ja toivoa” (Room 15:4).

- Sakarja 8:16 (Nämä teidän tulee pitää...)
- Joh. 14:24 (Rakkaus)
- Room. 14:19 (Rauha ja toistemme vahvistaminen)
- Room. 15:2 (Lähimmäisen huomioon ottaminen)
- 1. Kor. 1:10 (Yksimielisyys)
- 1. Kor. 4:2 (Luottamuksellisuus)
- 1. Kor. 15:58 (Innokkuus tehdä Herralle työtä)
- 2. Kor. 13:8, 11, 13 (Totuus, rakkaus, Jumalan armo omaan tehtävään)
- Gal. 6:2 (Kantakaa toistenne kuormia)
- Ef. 4:29, 31-32 (Hylätä sopimaton puhe, katkeruus, viha, herjaaminen)
- Ef. 6:10-11, 14-18 (Jumalan taisteluväri)
- Kol. 3:12-17 (Ohjeita kristittynä elämiseen)
- 1. Tim. 4:12-13 (Hyvänä esimerkkinä oleminen)
- 2. Tim. 2:22-23 (Pysy erossa asiattomista väittelyistä)
- Titus 2:7-8 (Näytä itse esimerkkiä)
- Titus 3:2 (Ystävällisyys ja lempeys)

Rukous:

”Siitä lähtien, kun saimme tästä kuulla, mekin olemme lakkaamatta rukoilleet teidän puolestanne ja pyytäneet, että te saisitte runsaasti hengellistä viisautta ja ymmärrystä ja tulisitte täydelleen tuntemaan Jumalan tahdon. Rukoilemme, että eläisitte Herralle kunniaksi ja kaikessa hänen mielensä mukaan ja että kantaisitte hedelmää tekemällä kaikkea hyvää ja kasvaisitte Jumalan tuntemisessa. Hänen kirkkautensa voima ja väkevyys vahvistakoon teitä olemaan aina kestäviä ja kärsivällisiä.” (Kol. 1:9-11)

Lähetystyo

ISOSKOULUTUS (1-1,5h)

ALOITUS:

- **Tervetuloa + info**
- **Laulu:** Siunaa koko maailmaa (NSV 104)

LÄMMITTELY JA MOTIVOINTI:

- **Leikki:** Kalastaja, rakennusmies ja toimittaja.
- **Laulu:** Evankeliumi (NSV 66)
- **Leikki:** Kantaen ja juosten.
- **Laulu:** Viekkä viesti (NSV 92)

OPETUS:

- **Keskustelua teemana lähetystyo:**
- Mitä tiedät lähetystyöstä?
- Miksi sitä tehdään?
- Millä tavoin sitä tehdään?
- Missä sitä tehdään?
- Miten sinä voit tehdä lähetystyötä?
- **Luetaan seurakunnan tukeman lähetin kirje**
- **Katsotaan lähetysaiheinen video**
- **Laulu:** Kutsu (NSV63)

HARTAUUS: (Isosen pitämä)

NUORTEILTA: (1-1,5h)

- Nuorten toivoma juhla-ateria
- Suunnitellaan seuraavalle sunnuntaille kaksi osainen lähetystapahtuma, jolla kerätään varoja lähetystyölle yhdessä koko seurakunnan kanssa.
- Sisältää:
 1. Messun
 2. Lähetyspäivällisen
 3. Lähetysjalkapallon

Kalastaja, rakennusmies ja toimittaja:

Osallistujat kulkevat päämäärättömästi tilassa. Leikin johtajan sanoessa: "Kalastaja tai rakennusmies tai toimittaja", osallistujat muodostavat kolmen ryhmän muodostelmia kulemansa ammatin mukaan.

Kalastaja: - Oikean ja vasemman puolimmainen muodostavat veneen kokat ja keskimäinen onkii ja sanoo: "Thyyii"

Rakennusmies: - Oikean ja vasemman puolimmainen kannattavat lautaa ja keskimäinen naulaa ja sanoo: "Pampampam".

Toimittaja: - Oikean ja vasemman puolimmainen muodostavat käsillään tv-ruudun ja keskimäinen puhuu mikkiin ja sanoo: "Päläpäläpälä".

Hitain tai virheen tekijä pullahtaa pois.

Kantaen ja juosten:

Muodostetaan neljän tai viiden hengen ryhmiä, joiden tehtävänä on ensimmäisessä vaiheessa kantaa jokainen ryhmänjäsen sovittuun päämäärään ja takaisin eri tavoin. Tämän jälkeen ryhmän jäsenet juoksevat saman matkan viestinä. Ensimmäinen Raamattu pään päällä, toinen virsikirja polvien välissä, kolmas palloa pompotellen ja neljäs yhdellä jalalla.

Lähetysjalkapallo:

Nuoret jaetaan kahteen joukkueeseen. Katsojat voivat ostaa pientä jäynää joukkueiden kiusaksi. Esimerkiksi voidaan ostaa erilaisia vanhoja vaatekappaleita pelaajan päälle. Kuten palttoota, pipoa, hametta yms.

Muutaman minuutin kestävät jäynät:

- Vastustaja maalivahti sidotaan kiinni maalitylppaan.
- Sidotaan kahdelta pelaajalta jalat yhteen toiselta vasen ja toiselta oikea.
- Laitetaan sanko pelaajan päähän.
- Joukkueen pelaajien on pelattava pareittain käsi kädessä.
- Joukkueen kolmen pelaajan on käytävä esittämässä joku laulu kentänlaidalla Nuoren seurakunnan veisuukirjasta.

- Yms.

Lopuksi lauletaan jokin kaikille tuttu virsi (Pelaajat ja katsojat), muodostetaan iso sisaruspiiri ja lausutaan Herran siunaus yhteen ääneen. (Pruuki 2009, 146.)

Valmistelu: Ajoissa. Lähetyspäivällisen ja lähetysjalkapallo tapahtuman suunnittelu, mainostus ja tarvittavien vapaaehtoisten rekrytointi. Juhla-aterian järjestely. Leikkeihin Raamattu, virsikirja ja pallon. Opetukseen läppäri, projektori tai iso näyttö. Etsi lähetys aiheinen video.